1893 - 1963
70-ліття видання і служби своєму народові та правді

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

РЕДАКЦІЯ І АДМІНІСТРАЦІЯ: "SVOBODA", 81-83 GRAND ST. JERSEY CITY 3, N. J.
HEnderson 4-0237
HEnderson 4-0807
УНСоюз: HEnderson 5-8740
Тел.: в Ню Йорку:
BArclay 7-4125
УНСоюз: BArclay 7-9337

РІК LXX. Ч. 180. TWO SECTIONS (SECTION 1) ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, СУБОТА, 21-го ВЕРЕСНЯ (SEPTEMBER) 1963 No. 180. VOL. LXX.

ПРЕЗИДЕНТ НАЗНАЧИВ ПОСЕРЕДНИКІВ В СУПЕРЕЧНОСТЯХ В БІРМІНҐГЕМІ

Вашингтон. — Президент Кеннеді 19-го вересня найменував двочленний комітет, який має старатися довести до порозуміння в Бірмінґгемі між чорним і білим населенням. Цю акцію Президента схвалили 7 негритянських провідників, які того ж дня більше як годину конферували з Президентом в Білому Домі в справі расового напруження в Бірмінґгемі. Цікаве те, що негритянські провідники не домагаються вже після конференції з Кеннеді, щоб федеральне військо завело порядок в тому місті, де від бомби згинули 4 муринські дівчинки, та де того ж самого дня застрелено двох негритянських юнаків. Президент заступає становище, що заспокоїти місцеве населення мають безпосередні переговори між представниками білих і чорних. До цього мали б довести ті два члени Комітету, що їх Президент найменував: колишній секретар армії Кеннет С. Роєлл, який працює тепер в Ню Йорку як адвокат, і який є уродженцем Північної Керолайни, та колишній провідник футболу у Вест Пойнті Ірл Г. Блейк. Делеґацію негритянських провідників очолював д-р Мартин Лютер Кінґ, який пізніше заявив, що Президент обіцяв інтервеніювати, коли б знов загрожені були життя негритянського населення та майно. Іниший представник делеґації о. Фред Шатлесворт сказав журналістам, що Президент в імені уряду запевнив негритянське населення, що уряд поробить потрібні заходи, щоб „охоронити життя всіх громадян". Військо, на думку уряду, є аж останнім заходом, коли всі інші способи виявляться недостатніми, і коли є порушений закон. На цій конференції присутній був і асистент головного прокуратора Бирк Маршалл, який перебуває в Бірмінґгемі від понеділка, коли там виявилася потреба урядового представника. Маршалл заступає думку, що треба в першу чергу дбати про порозуміння між місцевим населенням. Досі не було зв'язків між білими та неграми, і внаслідок цього негри не мають довір'я в те, що справу можна розв'язати без ужиття федерального війська. Треба збудити довір'я у негрів, і це має зробити найменований Президентом двочленний Комітет. В понеділок 23-го вересня Президент має прийняти делеґацію білих на пропозицію посадника Бірмінґгему Алберта Бавтвелла. В Бірмінґгемі і білі і чорні прихильно прийняли вістку про номінацію Комітету. Більшість білих учнів гай скулів, які бойкотували школи, вже припинила бойкот і ходить до шкіл, в яких вперше в історії записалися негритянські школярі. В цих школах майже вже нормальна фреквенція.

Генерал Клей скептично дивиться на свою президентську кандидатуру в 1964 р.

Ню Йорк. — Емеритований генерал Лушіюс Клей заявив в пресовому інтерв'ю 19-го вересня, що він не старається і не буде старатися про те, щоб його найменували республіканці на свого республіканського кандидата в 1964-му році. Він сказав також, що скептично дивиться на те, щоб Республіканська Номінаційна Конвенція могла найменувати його на президентського кандидата, коли він сам не буде про це старатися. Генерал Клей склав цю заяву після того, як представник Комітету за найменування генерала Клея виявив, що цей Комітет шукає вже людини, яка могла б очолити загальнокрайову кампанію за номінацію генерала Клея. Цей Комітет гадає, що генерал Клей як бизнесмен і як колишній вояк, який керував „летунським мостом" до замкненого комуністами Берліну, зможе об'єднати Республіканську партію, де вже тепер за номінацію змагаються — ліберал нюйоркський губернатор Нелсон А. Рокефеллер і консерватист арізонський сенатор Беррі Голдвотер. Клей заявив, що він гордий є з того, що його пропонують на кандидата на президентське становище, але він не думає кандидувати. Та відмова генерала Клея зредаґована таким способом, що існує можливість його згоди на кандидатуру, коли пропозиція буде сильно підтримувана.

Республіканці узалежнюють зменшення податків від незбільшення федерального бюджету

Вашингтон. — Республіканські конгресмени на окремій конференції вирішили, що вони голосуватимуть за ухвалення законопроєкту про зменшення податків тільки тоді, коли до того законопроєкту буде додана завваґа, що зменшувати податки можна буде тільки тоді, коли уряд не збільшить федерального бюджету в цьому фінансовому році понад $97 більйонів, а в 1965-му році бюджет не переступить $98 більйонів. Президент Кеннеді мав би в січні 1964-го року заявити у бюджетовому зверненні, що бюджет в 1964-му році виноситиме $97 більйонів, а в 1965 — $98 більйонів. Республіканці ставили свій проєкт вже в Палатній Комісії Способів і Засобів, але там його відкинули. Цьогорічний бюджет виноситиме $98 більйонів, а на 1965-ий рік передбачають бюджет у висоті $100 більйонів.

В АМЕРИЦІ

● **Американські** очні спеціялісти ствердили, що 247 осіб із 38-ох стейтів пошкодили собі очі під час затьміння сонця, яке було 20-го липня цього року. Уряд здоров'я перестерігав, щоб не дивитися на сонце під час затьміння, але не всі люди послухали цих перестороr і тепер терплять за той непослух.

● 18-го вересня відбулася вдала розмова людей із Південної і Північної Америки та з Африки за допомогою комунікаційних сателітів, які були в космічних просторах і передавали ці розмови, що відбувалися між Ніґерією в Африці, Лейкґерстом, Ню Джерзі та Ріо де Жанейро у Бразилії.

● Президент Кеннеді приймав у Білому Домі 60-ох делеґатів Американської федерації Праці — Конгресу Індустріяльних Організацій і хвалив організоване робітництво за те, що воно підтримує урядові законопроєкти, які змагають до збільшення добробуту в цій країні та дають допомогу закордонним державам, щоб їх оборонити проти комунізму та піднести життєву стопу їхнього населення.

● 12-го вересня у Філядельфії почав виступати Московський цирк, який прибув до ЗДА на 10 тижнів. Цирк має 60 „артистів". Виступають клівони, медведі, собаки, акробати, козаки popisують їздою на арабських конях. З Філядельфії цирк поїде до Ню Йорку, а пізніше до Бостону, Питсбурґу, Шікаґо, Мілвокі і Міннеаполісу. В Ню Йорку цирк буде від 24 вересня до 8-го жовтня.

UKRAINIAN DAILY "SVOBODA" INSIDE THIS ISSUE

For practical reasons, today's issue of the Ukrainian daily Svoboda appears inside the English-language **Ukrainian Weekly**, remaining, however, as the first section. This change has been made for a number of technical reasons, particularly the fact that many subscribers to **The Ukrainian Weekly**, among them various American organizations, complained that they did not receive the English-language section, having overlooked it inside the Ukrainian edition.

УКРАЇНСЬКА „СВОБОДА" ВСЕРЕДИНІ ЦЬОГО ЧИСЛА

З практичних мотивів сьогоднішнє число українського щоденника „Свобода" друкуємо всередині англомовного „Українського Тижневика", залишаючи його і надалі першою секцією випуску. Ця зміна подиктована рядом технічних причин, зокрема тією обставиною, що передплатники тільки англомовного тижневика, між ними й різні американські установи, часто рекурсували, що не одержали тижневика, не завваживши його всередині українського щоденника.

ЗДА погоджуються на дебатування в ОН відносин в Південному В'єтнамі

Об'єднані Нації. — Головна Комісія Об'єднаних Націй вирішила поставити на денний порядок Генеральної Асамблеї скаргу 15-х буддистських держав проти переслідування буддистів південно-в'єтнамським урядом Нго Дінг Дієма. З'єднені Держави не застереглися проти цього. Хоч Південний В'єтнам не належить до Об'єднаних Націй, проте, мабуть, серед дебати дадуть голос його представникові. Обсерватор тієї країни в ОН, яким була пані Тран Ван Чуонґ, мати пані Нго Дінг Нгу, пристрасної пропаґаторки репресійної політики у Південному В'єтнамі, зреклася була свого становища на знак протесту проти тієї політики, як також її чоловік, амбасадор Південного В'єтнаму у Вашингтоні, зрікся свого становища. Діючий південно-в'єтнамський обсерватор в ОН не мав голосу в Головній Комісії, бо річ ішла про справу формально-процедуральну, а не мериторичну. Поруч із справою Південного В'єтнаму рішено поставити на денний порядок справи прийняття комуністичного Китаю до ОН, біло-расової політики в Південній Африці, справу Кореї та передбаченого усамостійнення Південної Родезії.

Домагаються поширити американську торгівлю з комуністичним бльоком

Вашингтон. — На конференції 200 бизнесменів в Білому Домі деякі промовці домагалися збільшити й поширити торгівлю з країнами комуністичного бльоку, хоч ця справа не була на денному порядку. Про зміну торговельної політики у відношенні до комуністичних держав говорено аж на 4-ох Комісіях, домагаючися ревізії теперішнього стану. Секретар торгівлі Лютер Годжес сказав на пресовій конференції, що відбулася по Конференції, що інші західні держави продають комуністичним країнам товарів на 5 000 000 000 долярів річно, а ЗДА тільки на 200-000-000. Годжес сказав, що ЗДА мусять переглянути цю справу вирішити, чи треба збільшити й поширити торгівлю з комуністами. Тепер ЗДА не продають комуністичним державам не тільки важливих стратегічних товарів, але і таких, які могли б скріпити економіку СССР.

Промислова продукція в серпні становила 125.6 відсотка

Вашингтон. — Федеральна Рада Резерви повідомляє, що вперше цього року промислова продукція дещо понизилася і становила 125.6 відсотка в порівнянні з пересічною продукцією в 1957 - 1959 роках, коли вони виносили 100 відсотків. Для порівняння треба додати, що в липні цього року промислова продукція становила 126.5 відсотка, отож була на 0.9 відсотка більша. В сімох перших місяцях цього року промислова продукція постійно зростала і дійшла в липні до рекордової висоти — 126.5 відсотка, а в грудні 1962-му вона становила на 119.1 відсотка. Обниження промислові продукції спричинило те, що зменшилася була продукція сталі і продукція авт. Представники Ради Федеральної Резерви заявили, що серпневе зменшення продукції не мусить бути признакою того, що зменшується темп росту економіки.

Появилася нова праця Дм. Солов'я про „Українську науку в колоніяльних путах"

Ню Йорк. — Дослідно-видавниче об'єднання „Пролог" опублікувало в серії „Суспільно-політична бібліотека", як число 14, працю відомого українського соціолога і статистика проф. Дмитра Солов'я п. н. „Українська наука в колоніяльних путах". У цій своїй 276-сторінковій праці, написаній на підставі совєтських статистичних даних, порівняльної аналізи цих даних і інших допоміжних матеріялів, Дм. Соловей розкриває шляхи, методи й засоби московсько-совєтської колоніяльної політики в ділянці науки й освіти в Україні. Переконливо, цифрами і табелями, він виявляє факт неспівмірно малої кількости наукових праць, друкованих українською мовою в УССР, неспівмірно велику перевагу російської мови у наукових виданнях СССР, зокрема Української ССР, і доводить, що „в своєму пляні брутального русифікаційного й асиміляційного колоніяльного наступу в СССР ЦК КПСС головний удар спрямовував на українську націю". В дальших розділах Дм. Соловей розглядає різні стосовані комуністичним режимом способи проведення примусової русифікації і затримки розвитку науки неросійських народів, зокрема українського, і вказує, що „напрямок дискримінаційної національної політики Кремлю дуже дошкульно б'є українців в ділянці здобуття високої освіти, але ще гірше й гостріше дає себе відчути в ділянці підготування наукових кадрів з української молоді". В третій частині показана роля Академії Наук, університетів і інших установ в здійсненні колоніяльної політики ЦК КПСС. І в останньому, четвертому розділі автор розкриває дискримінаційну практику совєтського режиму в розподілі науковців між республіками та національними групами, СССР. Найновіша праця Дм. Солов'я, автора „Голготи України" та інших праць про совєтський колоніялізм, присвячена пам'яті академіків М. Грушевського, М. Кравченка, С. Єфремова, А. Кримського, С. Рудницького і тисяч інших науковців, що віддали своє життя розвиткові української науки і впали в боротьбі за її свободу.

КЕННЕДІ ОБОРОНЯЄ ПРАВО ДО ВОЛІ ВСІХ НАРОДІВ У СВІТІ

ПРОПОНУЄ СОВЄТАМ СПІЛЬНУ ВИПРАВУ НА МІСЯЦЬ ТА СПІЛЬНІ ДОСЛІДИ КОСМІЧНОГО ПРОСТОРУ. — ПІДКРЕСЛЮЄ ГОЛОВНІ РОЗБІЖНОСТІ МІЖ СИСТЕМАМИ ДИКТАТУРИ І ДЕМОКРАТІЇ.

Об'єднані Нації. — Президент Дж. Ф. Кеннеді, виступивши з промовою на Генеральній Асамблеї Об'єднаних Націй в п'ятницю 20 ц. м. вполудне, звернувся з закликом до комуністів, щоб вони „погребали холодну війну" та заходились разом із Заходом задля зліквідування цього теперішнього стану у світі, в якому панує атмосфера залякання. Він вітав усі заяви щодо мирових зусиль та ствердив, що „віримо, що правда сильніша, як помилка, і свобода триваліша, як примус" та що людство у змаганні за краще життя таки буде переможцем. Президент вказав на пункти, в яких Схід і Захід могли б дійти до порозуміння „на базі взаємних інтересів, щоб оминути взаємну руїну". Нав'язуючи до пропозиції Громика з попереднього дня, щоб до космічного простору не вводити атомової зброї, Президент погодився, щоб фахівці перевели в цій справі наради для з'ясування практичних можливостей переведення цього. „Там, де ЗДА і СССР розпоряджають особливими здібностями — є місце для їх співпраці, включно із спільною виправою на Місяць". Президент поручав, щоб виключити Місяць та взагалі космічний простір з територіяльних амбіцій окремих великодержав та зате, сполучити дослідні зусилля. Він запропонував, щоб ще в цій декаді „вислати на Місяць не репрезентацію одної держави, а цілого людства". Далі, Президент поручав шукання порозуміння в справах заборони проти випадкової війни і проти несподіваної атаки. Він пропонував змагати до того, щоб атомовий матеріял використовувати тільки для мирових цілей та щоб дійти колись до порозуміння і щодо заборони атомових вибухів також під землею.

Переходячи до сучасних політичних розбіжностей між Сходом і Заходом, Президент підкреслив, що Америка не робитиме ніякого договорення з Совєтами коштом своїх союзників та переговорюватиме тільки за повним порозумінням з ними. Тому він висловився за прийняття принципу в переговорах між Сходом і Заходом, щоб не шукати чимшвидших умов, а таких, які корисні і потрібні, що вимагає довгих і докладних розмов. Президент поручав переводити „суперництво в ідеях, продукції і службі для цілого людства". Що стосується атомового договору, то Президент прославляв його, як крок до миру, і заповів, що в найближчий вівторок о год. 10:30 Сенат ратифікує його великою більшістю.

Президент Джан Ф. Кеннеді

Однак найважливішим місцем промови президента Кеннеді була його декларація про принципи, що їх тримається Америка у своїй політиці та свому підході до міжнародних проблем. Президент ствердив, що З'єднені Держави стоять на становищі права всіх народів до самовизначення, при чому він підкреслив, що воно стосується однаково Сходу, як Заходу, однаково Південної, як Північної Африки й інших частин світу. Президент зокрема заявив, що „німецький нарід має право до з'єдинення", і так само, що й „кубинський нарід має право до волі", яку втратив після того, як автори кубинської революції зрадили ту революцію і кубинський нарід. „Старі народи і молоді мусять мати вільну волю самі визначувати собі свою будучність" — без примусу і терору. Водночас Президент ствердив, що ЗДА будуть зберігати свою збройну силу „задля охорони волі і проти загрози для волі". Президент висловився рішуче проти дискримінації і переслідувань будь-де у світі і будь-проти кого. Покликавшись на основний принцип чартеру Об'єднаних Націй, Президент закликав всіх до шанування прав людини і до сприяння цим правам.

ГРОМИКО ПРОПОНУЄ З'ЇЗД 18 ГОЛІВ ДЕРЖАВ У МОСКВІ

Об'єднані Нації. — Совєтський міністер закордонних справ Андрей Громико запропонував у своїй промові на Генеральній Асамблеї ОН в минулий четвер 20 вересня ц. р., щоб у першому чвертьабо півріччі наступного року з'їхались у Москві, чи у якомусь іншому місті, 18 голів держав, учасників конференції роззброєння у Женеві, щоб погодитись щодо „загального і повного" роззброєння. Пропонуючи всі 18 держав, Громико мав очевидячки на думці також Францію, яка від самого початку бойкотує Женевську конференцію, передбачивши згори, що вона не матиме ніякого позитивного висліду і буде тільки втратою часу. Щодо суті проблеми роззброєння, якій Громико присвятив найбільше місця у своїй промові, то він зробив нібито „концесію" Заходові, бо допустив, що „обмежене число" міжконтинентальних та протилетунських ракет можна зберегти також у другій стадії роззброєння і знищити їх щойно у третій стадії, разом із завершенням „загального і повного" роззброєння. Зрештою, промова Громика була збережена в поміркованому і „примирливому" тоні, з пропущенням будь - яких атак і напастей проти „імперіялістів", зокрема проти Америки. Громико розпочав свою промову від запевнення, що теперішня сесія Генеральної Асамблеї відкрилась серед особливо прихильних для миру обставин, при чому навів дві передумови для такого нібито корисного стану: мирне полагодження Карибської кризи і підписання атомового договору. Те, що Громико ні разу не назвав за іменем Куби, а тільки згадав про „Карибську кризу" коментатори вважають також за бажання оминати всяких моментів, що мали б протиамериканське вістря. Громико запевняв, що ціллю совєтської політики є мирне співіснування та що вирішування спорів між „соціялістичною" і капіталістичною системами має переводитись „леґіонами книжок, а не дивізіями вояків". Цей зворот має ніби таврувати комуно-китайську політичну філософію, що рекомендує встановлення комунізму у світі поцерез війни. Він запевняв, що всі спірні справи можна полагоднати за конференційним столом. Тільки у відношенні до Західньої Німеччини та Вільного Китаю Громико прийняв традиційний лайливий тон. Признаючи, що проблема Німеччини є „на самій горі" всіх великих нерозв'язаних проблем, Громико твердив, що Західня Німеччина „робить все можливе, щоб торпедувати мирові зусилля" та що продовжує тактику „ароґанції, відомої за часів Гітлера". Водночас Громико ще раз повторив давню совєтську концепцію розв'язки німецької проблеми — щоб підписати мир з двома Німеччинами та щоб перетворити Західній Берлін у вільне місто. Однак Громико не подав ніякого терміну, коли це має статися і не говорив нічого, що Совєти самі переведуть сепаратний мир із Східньою Німеччиною, як це давніше погрожував був Хрущов. Громико підтримав „законне" право комуністичного Китаю до місця в Об'єднаних Націях, з яких — мовляв — треба викинути „кліку Чіянґ Кай-шека, яка нікого не репрезентує". Хоч Громико вимагав, щоб до 1965 року зліквідовано рештки колоніялізму, маючи під ним на увазі азійсько - африканський, а не власний колоніялізм, проте згадав про це неначе мимоходом, у коротких трьох реченнях. З давніх совєтських пропозицій Громико знову повторив вимогу підписання східньо - західнього пакту неаґресії, як теж зменшення військ у Західній і Східній Німеччині та проголошення „в різних частинах світу" безатомових смуг. Крім Громика промовляли на тому першому засіданні 18-ої сесії Генеральної Асамблеї ОН ще бразилійський міністер Хоао Арахуо Кастро і канадійський прем'єр Лестер Пірсон. Бразилійський міністер критикував право великодержав зголошувати „вето" в Раді Безпеки ОН та говорив про конечність підтримування економіки недорозвинених країн. Лестер Пірсон згадав, м. і., про потребу мати рухомі військові сили, які в кожній хвилині могли б бути передані Об'єднаним Націям і твердив, що Канада вже розпоряджає такими формаціями.

Вашинґтон прийняв холодно промову Громика

Вашингтон. — Американський Уряд поставився холодно до пропозиції Громика щодо конференції „на вершинах" у 1964 році у справі роззброєння — такий найперший коментар американської преси. Пригадують, що таку саму пропозицію зробив Хрущов вже в лютому 1962 року і тоді ЗДА й Британія негайно ту пропозицію відкинули. Чи і як далеко існують реальні можливості для дальшого відпруження міжнародної ситуації — ЗДА і Британія хочуть дізнатися від найближчих розмов, що їх державний секретар Дін Раск і британський міністер закордонних справ лорд Гюм матимуть, в п'ятницю 27 вересня ц. р. Дін Раск заповів окремі наради з західньо - німецьким міністром закордонних справ д-ром Ґергардом Шредером і італійським міністром закордонних справ Аттіліо Піччіоні на п'ятницю 20 ц. м. та свій приїзд до Ню Йорку на суботу 21 В половині наступного тижня він матиме вичерпні наради з лордом Гюмом, щоб підготовити спільну зустріч з Громиком. Західньо - німецький міністер Ґерґард Шредер заявив, у відповіді Громикові на його атаку проти Німеччини, що не Західня Німеччина, а Совєти саботують і торпедують справу Німеччини: Західня Німеччина — заявив він — має єдину справедливу і раціональну розв'язку на базі самовизначення, що його Совєти відмовляють німцям.

Часопис „Гомін України" відзначає 15-річчя свого існування

Торонто, Онт. — Місцевий український суспільно - політичний тижневик „Гомін України", що його видає видавнича спілка тієї ж назви, відзначатиме з кінцем цього року п'ятнадцятиріччя свого існування. З цього приводу видавництво й редакція приготовляють спеціяльну пресову кампанію, яка відбудеться в місяцях жовтні - грудні цього року. Часопис редаґує Колеґія і головним редактором його є п. М. Солонинка. Кожного місяця появляється в „Гомоні України" окремий 4-сторінковий літературно - мистецький додаток, що його редаґує д-р Богдан Стебельський.

Азійсько-африканські країни хочуть нових санкцій проти Південної Африки

Об'єднані Нації. — Спеціяльна Комісія Об'єднаних Націй із 11-х членів, між ними сім азійсько - африканських, три з Західньої Гемісфери й одна комуністична ствердила загострення біло-расового курсу внутрішньої політики в Південно-африканському Союзі і тому вимагає від Генеральної Асамблеї ухвалити гостріші санкції проти тієї держави. Пригадавши, що вже Рада Безпеки рішила звернутись до всіх членських держав ОН з закликом, щоб вони не постачали Південній Африці зброї, названа Комісія пропонує тепер заборону або обмеження закордонних інвестицій в Південній Африці, припинення висилання туди переселенців, припинення торговельних взаємин з Південною Африкою та обміркування можливости виключення її з Об'єднанних Націй. Названа спеціяльна Комісія була покликана до життя в листопаді мин. року. Справа Південно - африканського Союзу стоїть на денному порядку цієї сесії Генеральної Асамблеї у зв'язку з згаданою вгорі ухвалою Ради Безпеки, при чому генеральний секретар ОН У Тант має скласти звіт, чи і як Південна Африка повинувалась рекомендаціям Ради Безпеки. Відомо, що Південно - африканський Союз відразу заявив, що він не повинується ухвалам Ради Безпеки, вважаючи їх безправними, бо суперечними з чартером ОН, який забороняє втручатися до внутрішніх справ членських держав.

У СВІТІ

● **Грецький військовий міністер** підписав в минулу суботу розпорядок, за яким американські громадяни грецького походження не підлягають військовій службі в Греції. Сталося це внаслідку енергійних заходів американської амбасади і старань грецького торговельного світу, який нарікав, що примус військової служби для всіх чужинців грецького походження значно пошкодив туристичному рухові.

● **Західньо - німецький канцлер** Конрад Аденауер був прийнятий Папою Павлом VI на 45-хвилинній приватній авдієнції у Ватиканській бібліотеці. Аденауер дістав найвищий ордер Ватикану — Священну Медалю Христа, з брилянтами. Папа прославляв німецький нарід, покликаючись ще на опінію Папи Пія XII. Конрад Аденауер перестане бути канцлером 15 жовтня ц. р., відходячи у стан спочинку. Він має 86 років.

● **У Лондоні** відкрито виставку пуддлів - ліліпутів, що стала великою морокою для поліції. На ту виставку треба було вислати спеціяльно велике число уніформованої і тайної поліції, яка дбає, щоб ніхто не вкрав маленької — дуже дорогої — собачки, бо тоді — за твердженням поліційних фахівців — було б неможливо її віднайти.

СВОБОДА SVOBODA
Український щоденник — Ukrainian Daily

FOUNDED 1893

Ukrainian Newspaper published daily except Sundays, Mondays & holidays (Saturday & Monday issues combined) by UKRAINIAN NATIONAL ASSOCIATION, Inc., 81-83 Grand St., Jersey City, N.J.

Second Class Postage paid at the Post Office of Jersey City, N.J. Accepted for mailing at special rate of postage provided for by Section 1130 of Act of October 3, 1917 — authorized July 31, 1918.

Subscription Rates: One year $12.00; six months $6.25; three months $3.25.—Jersey City & Foreign Rates: One year $14.00; six months $7.5;0 three months $4.00. For UNA members monthly 65¢.

Передплата: На рік — $12.00; на пів року $6.25; на три місяці $3.25. — В Джерзі Ситі і закордоном: — На рік $14.00; на пів року $7.50; на три місяці $4.00. — Для членів У. Н. Союзу, чоловіків і жінок — 65 центів місячно. — За кожну зміну адреси платиться 10 центів.
Чеки і мони ордерс виставляти на: "Svoboda"

Статті і дописи, підписані авторами, не мусять відповідати поглядам Редакції. Редакція застерігає собі право в потребі виправляти і скорочувати надіслані матеріяли. Незамовлені матеріяли повертається тільки тоді, коли автор собі це виразно застеріг долучивши заадресовану коверту з відповідною поштовою оплатою. — За зміст оголошень Редакція не відповідає.

Адреса: "SVOBODA," P. O. Box 346, JERSEY CITY 3, N.J.

За зменшення податків

Наступного тижня під дебати в Конґресі прийде законопроєкт про зменшення прибуткового податку, і Президент заапелював у радіо - телевізійній промові минулої середи до громадян, щоб вони робили відповідний натиск на законодатців у користь цього проєкту. Звичайно, коли говориться до найширших мас слухачів, треба оперувати радше загальниками, як фаховими подробицями, і вдаряти в ті струни, які найголосніше відзиваються у так званої сірої людини. В даному випадку Президент мав вдячне поле, бо ж ніщо так не промовляє до переконання платника податків, як обіцянка, що він платитиме їх — менше.

Перспективи, що їх відкривав Президент перед радіо-телевізійними слухачами, дуже приманливі. Згаданий законопроєкт передбачає зменшення прибуткового податку від окремих осіб і корпорацій на два наступні роки разом на суму $11 000 000 000. Аргументація Президента така, що коли не всіх тих 11 000 000 000, то більша їх частина повернеться до крайової економіки у постаті збільшених закупів. Логічно — воно підштовхне вперед промисловість і торгівлю, значить, зменшить безробіття, збільшить не тільки крайову консумпцію, але й експорт, і таким чином корисно відіб'ється й на платничому балянсі держави. Президент запевняв, що зменшення прибуткового податку в практиці означатиме продовження ери теперішнього добробуту і відсунення марива господарської депресії. Рахуючись з голосами критиків, які схвалюють лише таке зменшення безпосереднього державного прибутку, яке є зрівноважене зменшенням видатків, він запевняв, що держава не витрачає грошей на будь-які цілі і що зріст економіки сприятиме й зрівноваженню буджету.

Хоч арґументи Президента звучать логічно, можна сумніватися, чи вони переконають тих противників податкового законопроєкту в Конґресі, які мають по своєму боці також один важкий арґумент: кругло 5 000 000 000 дефіциту, передбаченого на найближчий рік. Тому ті опоненти ставлять за передумову їхнього голосування за зменшення прибуткового податку — скреслення поважних сум із запроєктованого 97-більйонового буджету на 1964-65 рік, тим паче, що фактичні видатки значно перевищать цю суму. З уваги на виборчий час обидві сторони схильні до перебільшування. Президент пов'язав зменшення прибуткового податку не тільки із зростом життьової стопи „сірої людини", подавши їй надію на „нове авто, новий дім, нові вигоди, виховання та інвестиції", але й із світовим миром та расовою проблемою в Америці. Такий супероптимізм мимохіть породжує сумніви, чи не є він бодай передчасним, бож наслідки такої реформи можна перевірити аж після її переведення. З другого боку — опоненти законопроєкту, здебільша республіканці, поборюючи той проєкт не лише з економічних, але й з політичних причин, закидають Урядові перебільшені гріхи. Республіканці називають Уряд Дж. Ф. Кеннеді „урядом видатковців" із соціялістичними тенденціями — встрявати державними грішми і державною контролею в ті ділянки економіки, які повинні належати стейтам, містам, приватним підприємствам і приватній ініціятиві.

Правда, як звичайно, лежить посередині. Треба зменшити прибутковий податок, що аж надто тяжить на громадянах ЗДА, і треба також обмежувати видатки держави, які збільшують її заборгованість, унеможливлюють рівновагу буджету, знецінюють доляр і таким чином породжують загрозу інфляції, найбільшого ворога „сірої людини".

Сателіти на „окремих шляхах"

Після розриву з Москвою, ще за життя Сталіна в 1948-му році, Тіто і його югославська компартія обрали були свій „окремий шлях" до комунізму, лібералізуючи встановлену за совєтськими зразками систему праці в індустріяльних підприємствах і не запроваджуючи безоглядної колективізації селянських господарств. Москва і її сателіти почали таврувати за це юґославських комуністів; як єретиків, відступників, зрадників комуністичної справи і т. д. Юґославію ізольовано, застосовано супроти неї політичну й економічну бльокаду, і совєтська преса пророкувала, що Тіто зломить собі карк на тому небезпечному експерименті".

Але минуло вісім років і Тіто, встановивши ближчі взаємини із Заходом, зокрема із ЗДА, не лише втримався на поверхні, але й став прикладом для таких совєтських сателітів, як Польща й Угорщина, які почали пробувати виходити також на свої „окремі шляхи". У запальній Угорщині ці спроби вилилися у відкриту революцію — збройну боротьбу, в більш реалістичній Польщі вони стали початком деяких реформ, особливо ж у припиненні насильної колективізації. Кінець відомий. Революцію на Угорщині здушила Москва своїми танками, Польща мусіла під совєтським тиском зрезиґнувати з деяких реформ.

Але життя має свої власні закони, і здушувана тенденція до національного й економічного унезалежнення починає щораз сильніше проявлятися вже не тільки серед московських сателітів, але навіть Хрущов починає знаходити позитивні моменти в досвіді юґославських комуністів, як це виявилося під час його відвідин в Юґославії.

За прикладом Польщі з 1956-го року ідуть тепер вже цілком відкрито комуністична Угорщина, навіть комуністична Румунія і Чехо - Словаччина, донедавна дуже льояльні в дотримуванні московської лінії „побудови комунізму". Полегшуючи партійний і поліційний тиск, режим Кадара починає відкликатися до національних почуттів населення Угорщини у визнаванні мовної та культурної угорської окремішности, в підкреслюванні західніх традицій в угорській історії і культурі. Своє пов'язання з культурою латинського світу підкреслює і комуністична Румунія, встановлюючи чимраз тісніші взаємини з країнами Заходу і поширюючи свою індустрію поза встановлені Москвою і Радою Економічної Взаємодопомоги межі. В Чехо - Словаччині, завжди тісно пов'язаній із Заходом, проявляються також дуже обережні тенденції до визволення з-під московської суприматії.

В кожній із цих країн позначається гін до лібералізації комуністичного режиму, побудованого на системі поліційного примусу, і зворот до більшої толерантности: ідейного переконування, свобідної дискусії тощо. Не тільки широкий загал населення, але й партійні кола починають ставити наголос на підвищенні життьового стандарту, на досягненнях модерної цивілізації в щоденному побуті. Змагання до нового опановує все більше і більше науку, літературу і мистецтво. У великій мірі сприяють цим тенденціям деяке послаблення холодної війни між Сходом і Заходом і особливо ж конфлікт між Москвою і Пейпінґом, який чи не найбільше причинився до захитання дисципліни і льояльности сателітних комуністів у відношенні до Москви.

Наявність „окремих шляхів" в комуністичних країнах свідчить про те, що вже й комуністичні проводи поволі приходять до зрозуміння, що методами терору вони не втримаються довго при владі.

Валерій Остапенко

ЗМІНА ОКУПАНТІВ

(До 20-річчя повернення совєтів на Україну)

Навесні 1943-го року, коли в ході воєнних подій сталінґрадська катастрофа відійшла в минуле, Гітлер знов перебрав на себе найвищий військовий провід. Але тепер йому стало ясно, що виграти війну стратегічно вже неможливо, що єдиний шанс відвернути загальну поразку полягає в політичному веденні війни. Що це означало?

Для такого містика, як Гітлер, відповідь була простою. Замість нав'язувати Европі свою волю, замість творити Німеччині „лєбенсравм", він буде „захищати свободу Европи" і боротися проти створення російського „лєбенсравму". Гітлер знав, що континентальні держави налякані перспективою перемоги росіян. Він знав, що геґемонія будь-якої держави над рештою суперечить відвічній політиці Англії.

Взаємне недовір'я европейців і росіян відкривало перед Гітлером можливість вести подвійну гру, і навіть, якщо затягнути війну шляхом заміни стратегії нищення стратегією виснаження, або, як він це називав, „фридріхівською стратеґією" — схилити Москву до сепаратного миру. Але для цього треба було приховати всі сліди морального ослаблення Німеччини.

Розпочата Ґеббельсом психологічна війна, з її гаслом „Фестунґ Европа" і закликом до нового хрестоносного походу проти Азії, ніякої користи не дала. Дійсність показала, що війну не можна звести до чисто психологічної боротьби, що обставини все ще носили переважно фізичний характер, і Гітлер в ті дні бажав лише одного — сенсаційної тактичної перемоги.

Лінії фронту сприяли цьому. Зимова кампанія 1942-43 рр. лишила в руках у совєтів, на захід від Курська, великий тупий клин — „Курську дугу". Зрізати цей клин по його основі Орел - Білгород означало б для німців велику перемогу. Але сталось інакше.

Операцію на Курській дузі німці побудували за тим шабльоном бліцнаступу, що його рекомендувалося в німецьких підручниках 1939-го року. Крім того, вони не врахували, або й не знали, що саме на цьому відтинку совєтське командування створило сильну лінію оборони. За місяць тяжких боїв 36 німецьких дивізій, які брали участь в тій операції, мали такі великі втрати, що, замість запляннованого наступу, німці почали масово відходити на захід.

На початку серпня совєти взяли Орел та Білгород, а 23-го серпня — Харків. Це було початком битви за Лівобережну Україну.

Від Рильська до Чорного моря з совєтського боку діяли п'ять фронтів: Центральний (командувач Рокоссовський), Воронізький (Ватутін), Степовий (Конєв), Південно - західній (Малиновський) та Південний (Толбухін). Їм протистояли десять німецьких армій, розділених на дві групи: „Центр" (фельдмаршал фон Буш) та „Південь (фельдмаршал фон Манштайн).

Німці відступали методично, по 3-4 кілометри денно, з розрахунком зупинити більшевиків над Дніпром. З цією метою вони ще з весни почали сильно укріпляти його правий берег, назвавши ці укріплення „Східнім валом". Дніпро являв собою значну природню перешкоду для совєтських військ: швидкість його течії доходить місцями до 2 метрів на секунду, ширина — до 3.5 кілометра, а глибина — до 12 метрів. Крім того в багатьох місцях високий правий берег панує над лівим, низьким.

Саме тут Гітлер сподівався стабілізації фронту, у всякому випадку на зимовий період, що дало б йому можливість провести ряд воєнних та політичних заходів як на сході, так і на заході.

Але вже наприкінці вересня совєти почали форсувати Дніпро в кількох місцях одночасно. В районі Мніво першими перейшли ріку війська генерала Черняхівського, створивши на правому березі мостовий причілок шириною 20 кілометрів і в глибину 12 км. Потім совєтські війська форсували Дніпро коло Лютежа, Козенців, Богуслава, Черкас, Кременчука.

Як вдалося совєтам перейти Дніпро і заволодіти німецькими укріпленнями на правому березі? Відповідь на це питання отримаємо після об'єктивної аналізи ситуації по обох сторонах — німецькій та совєтській.

„Східній вал", хоч і являв собою суцільну лінію укріплень, але повністю обсадити їх живою силою і технікою німці не мали можливости. Крім того, вони не могли швидко зосереджувати свої сили в місцях проривів, бо не мали в резерві достатньої кількости рухомих військ. В боях під Сталінґрадом, а пізніше під Курськом, німці зазнали таких великих втрат у танках, що їхня оборонна стратегія, заснована на тактиці рухомої оборони, була остаточно підірвана. Не могли німці також перекинути танки з інших фронтів. Події в Сицилії та загроза висаду альянтів в Італії і Франції змушували їх тримати там велику кількість танкових дивізій.

Отже, поразки німців над Дніпром пояснюються в основному фактором воєнно-матеріяльного порядку. Натомість, аналізуючи дії совєтів, бачимо, що їхні успіхи в оцих дніпровських боях пояснюються не перевагою в живій силі і техніці, не фактором суто воєнного порядку, а їхньою специфікою в воєнних питаннях, впливом комуністичної ідеології на воєнну науку та воєнне мистецтво. А провідним гаслом цієї „ідеології" є: „всяка мета виправдує засоби".

Головним засобом під час штурму „Східнього валу" були живі люди. Нехтування людським елементом — ось що допомогло совєтам в їх боях. Першими через Дніпро посилались „штурмові", в дійсності — штрафні батальйони. Ці батальйони складалися з втікачів з німецького полону, вихідців з ворожого оточення і офіцерів та солдатів, засуджених воєнним трибуналом за ті чи інші провини. Більшість цих людей совєтська влада трактувала, як „ізменніков родіни" і засуджувала до розстрілу. Але в умовах війни таку кару заміняли можливістю „виправдати довір'я партії та уряду" в бою. Очевидно, що в бою людина має більше шансів лишитися живим, ніж тоді, коли її ставлять під розстріл, і „штрафники" ішли в бій.

Темними осінніми ночами, на маленьких рибальських човнах або плотах, невеликі групи таких „добровільців" пливли до ворожого берега. Чи їм вдавалося там закріпитися, чи всі вони гинули, слідом за ними пливли нові й нові групи, аж поки на другому боці вдавалось створити мостовий причілок. Тоді сапери будували міст. За матеріял для мосту служив ліс, за інструмент — сокира. Часто такий міст зносила вода, і тоді сотні людей гинули в дніпрових хвилях. Там, де німецька авіяція була більш активною, бдували „підводний міст". Такий міст не можна було бачити ні з берега, ні з повітря, бо був він захований під водою. І коли таким мостом проходили люди та машини, здавалось, що вони йдуть по воді .

У форсуванні Дніпра немало допомогли совєтам їхні партизани. При штабі „партізанского двіженія на Украінє" створено спеціяльну оперативну групу, яка координувала дії 20 партизанських з'єднань — всього 17 000 партизанів.

Після створення на правому березі кількох мостових причілків совєтське командування приступило до перетворення їх у пляцдарми стратегічного значення, з яких можна було розвивати наступ на Правобережній Україні. Таких пляцдармів було три: київський, черкаський та дніпропетровський. Київський був найважливішим, бо, розвиваючи з нього наступ, совєти ставили під загрозу всю німецьку групу „Південь" і відкривали собі шлях на Карпати та в Польщу.

Битва за цей пляцдарм не позначилася будь-якими особливими операціями з обох сторін. Це просто було велике скупчення живої сили і техніки на порівняно вузькому відтинку фронту. На оборону Києва німці кинули 31 дивізію, 3 600 гармат та мінометів, 400 танків і понад 600 літаків. Совєти в 3 рази переважали кількістю німців у піхоті, в 4.5 в артилерії і 9 разів у танках. На один кілометр фронту припадало з обох сторін понад 400 гармат.

2-го листопада почався штурм Києва. 5-го листопада зав'язалися бої на околицях міста, і вже на світанку другого дня Хрещатиком проїхали танки генерала Рибалка.

Тут слід відмітити, що „визволення" Києва було прискорене у зв'язку з наближенням совєтського свята — дня жовтневої революції. Совєтське командування, а вірніше політичний склад фронту на чолі з Хрущовим, не рахуючись з жертвами, доклали всіх зусиль, щоб здобути Київ якраз напередодні цього свята і тим самим догодити Сталінові. Тож здобули совєти Київ не завдяки вмілому керівництву командування, хоч на той час вже мали вони здібних полководців, і також не завдяки „патріотизмові" совєтських вояків, а виключно тому, що на штурм Києва під нищівний вогонь німецьких кулеметів безоглядно посилалось батальйони за батальйонами.

Після втрати Києва черкаський та дніпропетровський пляцдарми вже не мали для німців великого значення. Кінець листопада і початок грудня позначилися швидким відходом групи армій „Південь" на лінію Житомир — Кіровоград — Кривий Ріг. Ще перед тим війська генерала Гречка прорвали „Блакитну лінію" — німецькі укріплення на Таманському півострові, і вийшли в Крим. З новим роком події розвиваються швидше. 8-го лютого війська Малиновського займають Кривий Ріг, 13-го березня — Херсон, а 28-го березня — Миколаїв. Війська Конєва, не зустрічаючи великого спротиву німців, вступають в Умань, Жмеринку, Винницю, Проскурів і під кінець березня підходять до кордонів Румунії. В той самий час Жуков перетинає під Волочиськом залізницю Одеса — Львів і, розвиваючи наступ, 25-го березня форсує Дністер. 27-го березня він підходить під Чернівці і після триденних боїв вступає в місто.

Останній період перебування німців на Україні відноситься до кінця літньої і початку осінньої кампаній. Так, 17-го червня вони залишають совєтам Золочів, далі Броди, Раву Руську, Львів, Дрогобич та Борислав.

На місце одного ворога повернувся на Україну другий, але доля українського народу від того не змінилася. Змінився лише окупнт.

Остап Тарнавський

ДІЛО ІВАНА БАГРЯНОГО

(II)

Презентуючи Багряного англомовному читачеві з нагоди виходу в світ англійського перекладу „Тигроловів", лондонський „Таймс-Літерарі Сеплемент" писав:

„Іван Багряний — це український письменник, який зазнав багато горя від режиму з ранньої своєї молодости через національний і контрреволюційний характер його творів. Перебувши багато років у совєтській тюрмі, письминник скористав з нагоди під час другої світової війни і втік на Захід. Національний характер творів Багряного виявляється в їх силі і переконливості. „Гетсиманський сад" — це хроніка страшних часів поліційного терору в Україні, коли про життя людей рішали темні загони таємної поліції під проводом Єжова. Читаючи цю книгу, стає моторошно. Якої твердости духа потрібно, щоб це страхіття пережити, якого таланту потрібно, щоб про ці страхіття розказати! Цю книжку Багряного порівнювали з творами Кестлера, який розкрив для західнього світу чорну дійсність комуністичної диктатури. Її перекладено на французьку мову. Деякі критики, прихильники вишліфуваної, виплеканої літератури, завважували в ній стилістичні недоліки, але всі однозгідно признали, що письменник написав цей роман з болем серця, що це — справжній крик розпуки письменника, який бачив і витерпів зло"

Політичний розум Багряного підсунув йому тему для другого роману „Вогненне коло". Трагедію під Бродами І. Багряний бачить глибше й ширше, ніж розгром одної дивізії. Для Багряного бій під Бродами — це національна трагедія, де на фронті стали один проти одного українські люди, став брат проти брата, захищаючи чужі інтереси. Це перша такого роду трагедія в українській історії, і тому ця тема така болюча. Критика нерадо зареаґувала на цей роман Багряного, можливо, ще завчасно автор порушив цю проблему. Та Багряний поставив її мужньо і відповідально. Для нього єдина розв'язка — це рідний український однострій українського вояка і рідна українська ідея, за яку треба та варто боротися.

У третьому романі, що появився в 1957-му році під назвою „Маруся Богуславка", як перша частина задуманого ширше твору „Буйний вітер", Іван Багряний показав, що є та українська ідея, яка принесе визволення українському народові. В цьому романі Багряного відчуваємо найсильніше трепет тієї вічної ідеї, яка не дає загинути нашому народові, не зважаючи на всі важкі удари й підступи. Тут, в українському місті, письменник показує українських людей, як живуть вони своїм традиційним життям, як пориваються до висот, як падають від ворожих затій, але завжди здібні постати, здібні до нових діл в обороні своєї вічної ідеї.

Багряний — романтик у поезії і романтик у прозі. Але він не романтик - мрійник, не заспокоювач, — його твори повні тієї бадьорої одчайдушности, яка пориває. Багряний також гуманіст. Не зважаючи на все зло, яке довелося йому пережити, він не знає ненависництва, він знає лише ясний шлях, його герої — це люди із відкритим чолом. У нього віра в людину, в цій вірі він непохитний.

Багряний — суспільний письменник. У час, коли більшість письменників воліли вдаватися в стилістичні шукання, у психоаналітичні порпання у власній підсвідомості, він, якому доля не пошкодувала терпінь, знав терпіння всього народу, і справи особисті підпорядковував справам народним.

Політична діяльність, публіцистична праця і письменницька творчість Івана Багряного вкладалися в ту дійсність, яка є в Україні, він увесь дихав тим самим повітрям, яким дихає наш народ в Україні, його слово — це відзвук - співчуття чи протесту на все те, що діється в Україні.

Багряний — політичний письменник. Всі його твори — це образ його політичної думки, його діла — це цеглини у тій будові, яка зветься українською державністю. Українська державність — це корона всієї діяльности Багряного і як політика, і як письменника. До цієї великої цілі ішов він свідомо, віддавши їй увесь свій талант письменника і політика.

Критика високо оцінювала творчість Івана Багряного. Він здобув собі популярність в українського читача на еміґрації, здобув собі признання письменників в екзилі, займаючи почесне місце заступника Голови Президії Українських Письменників „Слово". Він займав також високе становище у політичному житті нашої еміґрації. Недарма „Крішчієн Саєнс Монітор" писав про нього, як про „політичну фігуру великого формату між українською еміґрацією". Багряний напевно здобув би велику популярність і в Україні, якби лише була змога дати його твори українському читачеві.

Ігор Костецький ще в 1958 році писав в „Українській Літературній Газеті" так: „Якби роман Багряного (мова про „Марусу Богуславку") був прочитаний хоч десятком читачів по той бік, він відразу став би там настільною книгою. Він почав би рухатись у рукописних копіях". Ми віримо, що цей час ще перед нами, і романи Багряного дійдуть до читача в Україні.

Книги Івана Багряного знайшли собі широкого читача у світі. Вже його згаданий вище памфлет „Чому я не хочу повертатись до СССР" був перекладений на англійську, еспанську й італійську мови. „Гетсиманський сад" перекладено на французьку мову, „Тигролови" появились окремими виданнями в англійському, німецькому і голляндському перекладах.

Зрозуміла річ, всі ці чужомовні видання мали широку критику, про Багряного писали не лише в літературних журналах, але й в щоденних популярних публікаціях різних країн. Зокрема — про повість „Тигролови" в англійському перекладі, видану у великому американському видавництві Сент Мартін, писали такі спеціялізовані журнали, як „Букмарк", „Кіркус", „Лайбрері Джорнал", „Сатердей Ревю", Тайм", такі світового значення газети, як „Ню Йорк Таймс", „Ню Йорк Геральд Трібюн", „Чікаґо Трібюн", „Сан Франціско Кронікел", „Кріщчієн Саєнс Монітор". Вже сама рецензія в „Тайм Меґезін", який виходить кожного тижня шестимільйоновим тиражем, може свідчити про розголос, що його здобули твори Багряного. Ім'я Багряного вміщене в різних індексах і словниках, і воно приносить славу й розголос нашому народові і нашій боротьбі.

Євген Блакитний

ВАСИЛЬ ГРИГОРОВИЧ КРИЧЕВСЬКИЙ

(До десятиліття з дня смерти)

(3)

Найвидатнішим з них був, безперечно, Ткаченко, який постійно жив у Парижі і був під впливом західньої школи малярства, зокрема французької. Можливо, це він защепив Василеві Григоровичу справжнє західньоевропейське розуміння і підхід до малярства, що нічого спільного не мали з російською школою, особливо модними тоді „передвижниками".

Останні, поза довгою бородою свого пророка Стасова, з його ідейним реалізмом та суспільно-політичними тенденціями, нічого не бачили, заходячи чимдалі в сліпий кут. Василь Григорович усе своє життя мав відразу до російського малярства з його соціяльно-пропаґандивною тематикою, не любив його і завжди на його адресу, іронізуючи, казав: „Граки прилетіли — мистецтво відлетіло". („Граки прилетели" — так називалась дуже популярна в Росії картина Саврасова).

За початок своєї малярської діяльности сам Кричевський уважав 1897 рік. Це був рік, коли він уперше виступив із своїми роботами на виставці харківських малярів. Йому було тоді 25 років. Дебют був успішний, і його краєвиди Криму, які він виставив, викликали приязну оцінку відвідувачів. Прийшов на виставку також Заґоскін. Побачивши роботи свого колишнього учня і успіх, яким вони користувались, він від зворушення розплакався.

Наступного року Василь Григорович вирішив поїхати до Академії Мистецтв в Петербурзі, щоб здобути академічну освіту. Та професори Академії, оглянувши його малярські роботи й побачивши, як він за пару годин зробив точну копію із щойно надісланої з Франції великої акварелі, відрадили йому вступати. Академія нічого навчити його не могла. Кричевський повертається додому, на Україну. Його ім'я, як архітекта та маляра, вже широко знане в харківських мистецьких колах. Також його вже уважають за одного з найдосвідченіших знавців українського народного мистецтва.

У роках 1899-1902 Василь Григорович ще виставляє свої праці в столичному Петербурзі, в імператорському Т-ві акварелістів (загалом виставлявся там чотири рази), але це був уже його останній контакт з Петербурґом та російським мистецтвом взагалі. Василь Григорович остаточно стає на свій власний шлях, спертий на давню традицію українського народного мистецтва, яке на все життя стає для нього невичерпним джерелом творчости. З цього моменту він виступає вже як майстер-новатор, який не тягнеться ні за російськими, ні за европейськими взірцями. Так, розриваючи етнографічні пелюшки мистецтва 19-го століття з провінційного російського загумінку, він виводить згодом українське мистецтво на европейський рівень.

Проф. Дмитро Антонович так говорив про Кричевського: „Тяжко сказати, яка галузь пластичного мистецтва спеціяльно йому питома — архітектура, декорація, пейзаж, малярство чи графіка".[5] І дійсно, як побачимо далі, в кожній з цих перелічених галузей мистецтва талант Кричевського виявлявся з однаковою силою.

Уже року 1902-го ми бачимо Василя Кричевського в числі членів підготовчої комісії до XI Всеросійського Археологічного З'їзду в Харкові, для етнографічної виставки цього з'їзду будує він типову селянську хату Слобожанщини з усіма її етнографічними деталями. Ця хата стає центром уваги всієї виставки й притягує найбільше відвідувачів. Улітку того самого 1902 року Кричевський, дізнавшись, що Полтавська Земська Управа задумала будувати новий будинок Управи, починає переконувати земських діячів у необхідності збудувати цей будинок в українському стилі. Звичайно, українські діячі дуже хотіли б мати будинок в українському стилі, але готових взірців не було, і ніхто з них не міг уявити, як же такий великий будинок на два поверхи, ще й мурований, буде виглядати. Та ідея була занадто спокуслива.

Розгорілась боротьба. Частина земців, на чолі з головою Управи Лизогубом, яка свідомо чи підсвідомо почувала себе українцями — підтримала Кричевського. Підтримав його також гаряче і харківський маляр Васильківський, який мав багато особистих приятелів серед полтавських земців. На особисте прохання Лизогуба, Василь Григорович почав працювати над проєктом.

Це була нагода зреалізувати давній задум, виношені думки й вишукані мрії перетворити в дійсність. Друга частина земців — настроєна промосковськи — на чолі з головою будівельного відділу Управи Саранчовим, запеклим та принциповим ворогом всього українського — почала чинити організований спротив. У боротьбу були втягнуті широкі кола громадянства. Почалась полеміка в пресі. В міжчасі Саранчов почав будову на власну руку і вивів фундамент. Земське зібрання припинило будівництво і проголосило конкурс на проєкт будинку. Конкурс відбувся в червні 1903 року.

[5] Українська культура. Курс лекцій за ред. проф. Дм.

БАТЬКИ! Зв'яжіть замолоду ваших дітей з найстаршою, найбільшою й найбагатшою українською національною установою поза межами батьківщини, якою є Український Народний Союз, щоб запевнити їй кращу будучність, а нашій громаді у вільному світі нового свідомого члена!

Шкільний дзвінок і „Веселка"

Шкільний дзвінок, що лунає скрізь у шкільних будинках, не тільки скликає дітей на навчання, але й пригадує батькам, учителям і виховникам та всьому нашому громадянству важливу проблему — навчання дітей рідної мови й предметів українознавства, як засобу зберегти молоде покоління для рідного народу. Від початку поселення нашої еміґрації в різних країнах вільного світу ця проблема не тільки не сходить з поля уваги нашого національно-громадського життя, навпаки з кожним роком стає гострішою, пекучішою та труднішою до розв'язки.

Дотеперішні заходи зберегти наших дітей від денаціоналізації й асиміляції є недостатніми. Асиміляційний процес поступає прискореним темпом, а його прояв майже поголовне вживання нашими дітьми англійської мови, як розговірної, від втручання окремих англійських слів в українську мову аж до повного вживання англійської мови, як засобу порозуміння поміж собою. Навіть діти й молодь, які в щоденному житті вживають рідного слова в розмовах, які переходять межі звичайної бесіди, послуговуються англійськой термінологією чи англійською мовою, бо не стає їм рідних слів висловити свої думки на більш скомпліковані теми. Те саме в доповідях, рефератах, чи публічних виступах.

Це явище можна зауважити вдома, в школі, на курсах українознавства, в молодечих організаціях. Діти по дорозі до школи й назад, у перервах поміж лекціями, чи зайняттями говорять поміж собою по-англійськи. Спостерігач, що відвідав під час вакацій один із таборів молоді, заявив, що за дві години свого перебування в таборі єдине українське слово, яке почув з уст учасників табору, був голос дижурного, який закликав таборовиків на вечерю. Може в тому деяке перебільшення, але це недалеке від правди...

Тому що знання рідної мови й практичне її вживання є однією з найважливіших признак національної приналежности та ключем до пізнання рідної культури, що в наслідках веде до національної свідомости, в новому шкільному році мусимо зосередити наші зусилля на проблемі навчання українських дітей рідної мови й предметів українознавства. У розв'язці цього питання мусять взяти участь усі зацікавлені чинники нашого організованого життя, бо ця проблема переходить сили окремих одиниць, чи середовищ. Без успішної її розв'язки спільним зусиллям всі наші матеріяльні здобутки й культурні надбання підуть намарне у найближчому майбутньому.

З новим шкільним роком обов'язком батьків є прислати дітей до українських цілоденних шкіл, де в програму навчання мусить бути включене українознавство. Коли це неможливе, діти мусять відвідувати курси українознавства, а де їх досі нема, громадянство мусить подбати про їх організування. Виховні організації мусять вимагати від своїх членів відповідного знання українознавчих дисциплін.

Поруч живого слова учителя чи виховника, поруч шкільного підручника та допоміжних навчальних засобів українознавства, поруч книжкової лектури одним з найважливіших засобів навчання рідної мови й відомостей про Україну є дитячий періодик, дитячий журнал. Тому видаваний УНС — „Свободою" дитячий журнал „Веселка" є незаступимий при навчанні українознавства в школі, як про це висловилися визначні українські педагоги, діячі культури, виховники й передусім учителі-практики. З новим шкільним роком „Веселка" мусить знайтися в руках кожної української дитини, кожного українського школяра. Батьки мусять передплатити „Веселку" своїм дітям, всі українські школи мусять зробити її обов'язковою лектурою. „Веселка" допоможе дітям присвоїти собі літературну українську мову й познайомить дітей з усіма ділянками українського життя. Акція за обов'язкове введення „Веселки" в програму навчання україністики в школах вже ведеться, церковна влада, як зверхник парохіяльних шкіл дала свою апробату послуговуватися „Веселкою" в навчанні. В різних містах ведеться акція за здобуття передплатників з-поміж учнів рідних шкіл. У цій акції заанґажовані громадські чинники, представники шкільництва, педагоги й батьківські комітети, клітини УНС. Повинна в ній взяти участь і Шкільна Рада при УКК, молодечі організації, зокрема Пласт і СУМ, клітини „Самопомочі". Початок такої акції дало Торонто в Канаді, а прикладом може бути школа св. Миколая в Шикаґо, яка вже декілька років пренумерує для своїх школярів понад 500 примірників „Веселки" щомісячно.

У десятиліття свого існування „Веселка" починає новий шкільний рік кампанією за масове поширення журналу в школах, за масову передплату його учнями під гаслом **ні один український школяр без „Веселки!"**

В. Б.

ОГОЛОШЕННЯ

Як вже подавала наша преса — літком 1964 р. відбудеться у великому амфітеатрі Всесвітньої виставки величавий концерт української пісні, музики і танку в супроводі великої симфонічної оркестри. Імпреза відбудеться старанням УККомітету. Для цієї імпрези організується великий хор метрополітальної округи, що мав би гідно зарепрезентувати українську культуру перед багатотисячною публікою.

Просимо всіх тих співаків, що бажали б взяти участь у згаданому концерті зголоситись на чергову пробу, яка відбудеться в **середу, 25-го вересня ц. р.** у великій залі Українського Народного Дому в ню Йорку, **о год. 8:30 вечером.** Наступні проби відбуватимуться **також кожної середи.** Всі, що бажають взяти участь, повинні зголоситись найпізніше до кінця цього місяця.

Іван ЗАДОРОЖНИЙ, музичний керівник

Комітет Абітурієнтів Української Гімназії Мюнхен-Карльсфельд (1946 р.)

повідомляє, що наша

ЗУСТРІЧ

— відбудеться —

в днях 12-го і 13-го жовтня 1963 року

(СУБОТА та НЕДІЛЯ)

на оселі Українського Народного Союзу

СОЮЗІВЦІ в КЕРГОНКСОНІ, Н. Й.

Ще раз запрошуємо всіх товаришок і товаришів до численної участи.

Замовлення кімнат просимо якнайскоріше зголошувати на адресу:

"SOYUZIVKA", Ukrainian National Ass'n Estate
Kerhonkson, N. Y.
або тел. (через оперейтора) Kerhonkson 5641

Про докладніші інформації, звертайтесь на адреси:
Vira Mokaniuk-Kushnir, 226 E. 14th St., New York 3, N. Y. U.S.A. Tel.: AL 4-1769
Lida Dublanycja-Klufas, 17 Humbercrest Blvd, Toronto, Ont., Canada. Tel.: RO 2-6001

КОМІТЕТ

Товариство „Свобода", 194 Відділ УНСоюзу в Ню Йорку, досягло семи сот членів

11 вересня 1963 р. в домівці Товариства „Свобода", 194 Відділ УНС в будинку „Самопомочі" 92 Друга евеню в Ню Йорку відбулися квартальні збори членів цього Товариства.

Управа Т-ва, а саме предсідник Я. Падох, секретар В. Никифорук та касир І. Василишин склали справоздання з праці та стану Товариства. В новий рік воно ввійшло з 697 членами. Впродовж перших восьми місяців цього року воно придбало 29 нових членів, але втратило в тому часі, 5 з приводу виплати дозрілих грамот, 6 з приводу передчасного згрошевлення. грамот та 8 з приводу суспензи, (можна сподіватися, що тільки часової суспензи), так що „чистий зиск" у членах в цьому році виносить після вісьмох місяців тільки 10 членів, але й це допомогло Відділові досягти сім сотень членів, що приявні приняли з помітним вдоволенням. Та все ж члени визнали цьогорічні здобутки незадовільними і вирішили повести в останніх чотирьох місяцях цього року живу кампанію за приєднання нових членів, користуючи при цьому з великих можливостей, які дає нова акцидентова грамота.

Предсідник Відділу з'ясував всі прекмети цієї грамоти, яка робить її прямо необхідною для всіх наших молодших членів та напевно дозволить приєднати чимало нових членів. Приявні схвалили, щоб до всіх членів Відділу вислати листи з заохотою доповнити своє забезпечення в УНСоюзі тією новою додатковою акцидентовою грамотою. До тих листів будуть долучені інформативні брошурки, надруковані УНСоюзом. Всі члени управи зобов'язалися допомогти секретареві переговорити про потребу цього акцидентового забезпечення з усіми членами Відділу, які можуть цю грамоту придбати. Схвалено, що Відділ повинен здобути до кінця цього року щонайменше 50 аплікацій на це акцидентове забезпечення від теперішніх членів Відділу. Крім того вирішено, щоб повести живу кампанію за приєднання нових членів до Відділу й УНСоюзу і як остаточну ціль цьогорічної кампанії Відділу намічено 100 нових грамот, при чому всі члени уряду зобов'язалися придбати в цім році щонайменше по 10 нових членів згл. грамот, щоб здобути почесну, ювілейну медалю основника „Свободи" о. Грушки.

Крім цих турбот за постійний ріст цього одного з більших Відділів УНСоюзу нюйорської округи, який вже після останньої війни виріс з трьох десятків членів до семи сотень, члени обговорили різні організаційні справи та винесли такі ухвали: вислати делеґата Відділу на Конвенцію ЗУАДК, яка відбудеться в жовтні ц. р. у Філядельфії; вислати трьох делеґатів на дедикацію пам'ятника Шевченкові у Вашинґтоні; вислати делеґата Відділу на 55-річний ювілей сусіднього, братнього 325 Відділу УНСоюзу Товариства „Запорозька Січ" в Бруклині, який намічено на 27 жовтня, — і чимало інших справ.

Один із семи сот

Епархіяльний Конґрес у Торонті

30 і 31 серпня і 1 вересня відбувся в Торонті IУ Епархіяльний Конґрес Українців Католиків Торонтонської Епархії, та 15-річчя існування Епархії, получене з ювелейним відзначенням 25-річчя священичих і 15-річчя Єпископських свячень Високопреосвященного Торонтонського Епископа Кир Ізидора.

В рамцях цього Конґресу 31 серпня о год. 10.30 в готелі (Роял Брітіш Колюмбія Рум) відбувся З'їзд Епархіяльної Управи Братства Українців Католиків.

Діловими нарадами З'їзду проводила Президія в складі: д-р М. Кушпета — голова, В. Дідюк — секретар.

В почесній Президії засіли: Високопреосвященні Владики, Кир Ізидор Борецький, і Кир Андрей Роборецький, Всеч. о. д-р Богдан Липський, — духовний асистент БУК. І. Козоріз — президент Вінніпезької Централі Укр. Католиків, С. Романів — голова Вінніпезької Епархіяльної Управи БУК, інж. О. Клюфас — президент Торонтонської Централі Укр. Католиків, Високопреподобний канцлер о. Філевич, в. о. голови Епархіяльної Управи БУК д-р П. Глібович, голова КУК — д-р М. Мицик.

На З'їзді були заступлені всі відділи БУК з цілої Епархії, та велике число священиків.

З'їзд вислухав промов обох Високопреосвященних Владик, цікаву і актуальну доповідь Всесв. о. д-ра Б. Липського на тему „Напрямки світського апостоляту", та звітів уступаючих органів Епархіяльної Управи БУК, та перевів основну і ділову дискусію.

По уділенні абсолюторії уступаючій Управі, з'їзд одноголосно обрав нові органи в такому складі: К. Мигаль — голова, П. Глібович — заступник голови, Хомяк (Гамильтон) заступник голови, В. Дідюк — секретар, П. Харидчак — скарбник, С. Гах, Мостовий і В. Шараневич — члени.

Контрольна Комісія: М. Кушпета — голова, А. Федина — заступник голови, М. Бозьо — член.

По прийняттю відповідних резолюцій З'їзд закінчено спільною молитвою о год. 2.30 по пол.

За Президію З'їзду:
д-р М. Кушпета - предсідник.
В. Дідюк — секретар

В Японії розпочалась виборча кампанія

Токіо. — Хоча парляментарні вибори ще формально не розписані, проте загально вважають, що вони відбудуться перед кінцем цього року і тому вже тепер тамошні партії розпочали передвиборчу кампанію. В Японії є три головні партії: Керівною є Ліберально-демократична, головою якої є прем'єр Гаято Ікеда. Це партія консервативна і прозахідня. Названий прем'єр і члени його уряду мають за собою найголовніший арґумент — надзвичайний економічний зріст та зріст міжнародного значення Японії у союзі з Америкою. Друга партія — це соціялістична, яка здебільша виступає назверх разом з комуністичною і виступає м. і. проти американських військових баз в Японії. Третя партія — соціял-демократів, але вона дрібна і без великого значення. Всі три партії перевели вже перші великі публічні зібрання, на яких виступали їхні чолові представники. Загально вважають, що Ліберально-демократична партія залишиться далі при владі.

НА УНІВЕРСИТЕТІ В АКРОНІ ПОЧНЕТЬСЯ КУРС ІСТОРІЇ УКРАЇНИ

Акрон, Оп. — В програмі викладів університету на осінній семестер 1963-64 р., поданий курс історії України. Виклади почнуться в четвер 23 вересня ц. р., о годині 7-ій вечора у Меморіял Голл, заля ч. 206, і будуть відбуватися кожного четверга від години 7-ої до 8:30 вечора. Вестиме цей курс д-р Теодор Мацьків, професор Акронського університету, автор багатьох праць з історії України, зокрема про Гетьмана Івана Мазепу і його добу.

Короткі вістки

● В понеділок 23-го вересня губернатор Ню Йорку виїжджає до Европи, де перебуватиме 12 днів і відвідає Рим, Лондон, Париж, Берлін і Брюселю, де відкриє бюро стейтового Торговельного Відділу. З Рокефеллером поїде його дружина. Сподіваються, що нюйоркський губернатор конферуватиме з представниками урядів, цікавлячися справою Північно - Атлантійського Порозуміння (НАТО) — як можливий кандидат на президента в 1964-му році.

З НАШИХ БУДНІВ

УКРАЇНСЬКИЙ ДЕНЬ

Нинішній день, субота 21-го вересня, може назвуть колись „українським днем у Вашинґтоні", а може й не назвуть, це залежить від того, як активно й багатолюдно підіпре наша громада акт дедикації площі під будову пам'ятника Тарасові Шевченкові в столиці цієї країни.

Недавно, на громадському зібранні в справі побудови цього пам'ятника, в Ню Йорку, один з учасників піддав ідею, що з нагоди вище згаданої дедикації ми, українці, повинні влаштувати свій „марш на Вашинґтон", подібний до того, що його зробили американські неґри та їх прихильники 28-го серпня ц. р. На жаль ця його пропозиція не знайшла належного відзвуку серед ширшої громади. Відай саме слово „марш" перестрашило нашого брата, що відвик уже маршувати і навіть інколи по хліб до „ґросерні" засуває машиною, шануючи свої долішні кінчини. Поза тим, і це майже цілком певне, 200 тисяч народу у Вашинґтоні ми не зберемо. Зберемо чи не зберемо, але над такою маніфестацією, її цілями, засобами й наслідками поміркувати можна.

Передусім треба було б висунути перед відповідні урядові чинники ясні та конкретні постуляти, тобто вимоги. Що ми, мовляв, проти того, щоб Україну уважали другою Пенсилвенією, що ми проти політики пана Раска і Державного Департаменту стосовно українського питання, що ми не бажаємо, щоб нам писали у пашпортах, що ми „рашіян", і так далі. Тоді треба просити наших мистців-образотворців, щоб нам розмалювали гарні, артистичні транспаренти і всякі льозунґи, ну, а потім рушити з ними на пікетування Білого Дому чи там Капітолю.

Але ж практика останніх років показує, що охотників до пікетування серед нас щораз менше... Принаймні такий сумний стан спостерігається на терені Нюйоркської Метрополії. Чи не піти б нам тоді за добрим прикладом чорних братів, тобто не тупцювати гусаком з різними плякатами й не томити скитальських ніг, а присісти собі денебудь, на сходах Білого Дому, Капітолю чи під монументом Великого Емансипатора, Абрагама Лінкольна?

Отут наближаємось до ідеї „сидячих страйків", таких тепер популярних у цій вільній країні і так широко практикованих. А й справді! Як можна було зробити сидячий страйк у кабінеті губернатора нюйоркського стейту, пана Рокефеллера (він той страйк, ще й досі триває), то чому б нам, українцям, не влаштувати чогось подібного, скажемо, в кабінеті державного секретаря, пана Раска?.. От, зійшлися хлопці, попросили матраци, сендвичі, термоси з кавою, посідали, заграли в „тисячку" чи що. Робота воно не важна, час приємно летить, а національне діло робиться, репортери вас фотографують, газети пишуть, а світ гомонить, що українські еміґранти не гірші від неґрів, вміють постояти — чи посидіти — за свої права і за справу визволення свого поневоленого, а непокореного народу!

Я міркую, що до сидячого страйку то й охотники радніше знайдуться, як до ходячого. В цьому випадку, гадаю, повинні б засвітити гарним прикладом шановні урядники Канцелярії УККА в Ню Йорку, люди з довголітнім стажем і досвідом, загартовані, так сказати, на сидячій роботі. При цій нагоді можна б провести велику роз'яснювальну працю, роздавати зацікавленим усякі брошури та летючки, а проф. Віктор Приходько міг би зробити бизнес з картоґками В-ва „Криниця", якби їх гарненько порозкладав на коридорі, під стіною, та й ще захвалив публіці, як то він потрапить!

Цих декілька думок, звичайно дискусійного порядку, прийшло до голови авторові цих рядків напередодні великого свята у Вашинґтоні — дедикації площі під пам'ятник Тарасові Шевченкові в столиці З'єдинених Держав Америки.

Ікер

ВСТУПАЙТЕ В ЧЛЕНИ УНСОЮЗУ!

Управи Нюйоркських Метрополітальних Відділів

повідомляють, що

БАЛЬ ІНЖЕНЕРІВ І ЛІКАРІВ

сполучений з

БЕНКЕТОМ І ПРЕЗЕНТАЦІЄЮ ДЕБЮТАНТОК

— відбудеться —

в суботу 8-го лютого 1964 року

у WALDORF ASTORIA HOTEL, NEW YORK (Grand Ball Room)

Подробиці в дальших оголошеннях.

КОСТЮМІВКА ЛІСОВИХ ЧОРТІВ

16-го листопада 1963 р. Година 8:30 вечора

Заля Укр. Народного Дому 142 — 2nd Ave., NEW YORK, N.Y.

- Вступ тільки за поіменними запрошеннями.
- Ціна вступу від особи $4.00, для студентів $3.00.
- Стрій костюмовий або вечірній.
- Нагороди за найкращі костюми.

Гратиме славна оркестра „АМОР".

До милого побачення на Костюмівці Лісових Чортів.

НЮЙОРКСЬКА СТЕЖА
3 Курінь УПС і УСП „Лісові Чорти"

За близшими інформаціями просимо звертатися на адресу:
I. Harasymiak P.E., 320 Schaefer Street, Brooklyn 27, N. Y. Tel.: GL 6-9186

ЧОМУ кожному треба негайно забезпечитись новою АКЦИДЕНТОВОЮ ГРАМОТОЮ УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО СОЮЗУ?

БО ВОНА ДАЄ Вам і Вашим рідним ВИСОКЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ:

від $5,000 до $10,000 у випадку смерти чи каліцтва внаслідок акциденту вдома, в дорозі чи при праці, за незвичайно дешеву оплату 85 центів до $1.50 місячно!

ВАЖНЕ ДЛЯ АВТОВОДІЇВ

- КОМПЛЕТНИЙ Frontend—Wheelalignement, e. t. c. на найновіших Bear-машинах.
- ЕКСПЕРТНЕ виконання всіх робіт на гамульцях.
- Виконуємо всі механічні роботи — маємо спеціяліста для заграничних авт.

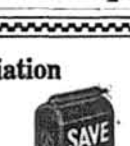
BODY WORKS, SHOCK ABSORBERS, MUFFLERS
і цілий ряд інших робіт.
ROAD SERVICE
ВИКОНУЄ ШВИДКО і ФАХОВО

HUFF AUTO BODY

904-906 South Orange Ave., Newark, N. J. Tel.: ES 2-9807

Trident Savings and Loan Association of Chicago, Illinois

ПОШТОВА СКРИНКА Є БАНКОВОЮ ФІЛІЄЮ ДЛЯ ОЩАДНОСТЕЙ „ТРАЙДЕНТА"

МИ ОПЛАЧУЄМО ПОШТУ. ВИ ОДЕРЖУЄТЕ ОПЛАЧЕНІ ЗААДРЕСОВАНІ КОВЕРТИ ДЛЯ ВСІХ ВАШИХ ОЩАДНОСТЕЙ, КОЛИ ВИ ЇХ ВКЛАДАЄТЕ ЧИ ВИБИРАЄТЕ.

ВАШІ ГРОШІ Є ВСЕ ОБЕЗПЕЧЕНІ

НІХТО З НАШИХ КЛІЄНТІВ НЕ СТРАТИВ ЦЕНТА ПОСИЛАЮЧИ НАМ ЧЕКИ, АБО ОДЕРЖУЮЧИ ЧЕКИ ВІД НАС. ЗРОЗУМІЛО, ЩО ВАШІ ОЩАДНОСТИ Є ОБЕЗПЕЧЕНІ ДО

$10,000.00

ЧЕРЕЗ ФЕДЕРАЛ СЕЙВІНГС ЕНД ЛОВН ІНШУРЕНС КОРПОРЕЙШЕН

ВАШІ ГРОШІ ПРОЦЕНТУЮТЬСЯ 4½ РІЧНО І КОЖНОЧАСНО СУМА ДОДАНА ДО ВАШОГО КОНТА ПЕРЕД 15-ИМ ЯКОГОНЕБУДЬ МІСЯЦЯ, ПРИНЕСЕ ВАМ ПОВНИЙ ВІДСОТОК ЗА ЦІЛИЙ МІСЯЦЬ.

ПИШІТЬ АБО ЖАДАЙТЕ ТЕЛЕФОНІЧНО НАШОЇ „ЩАДИ ПОШТОЮ" ЛІТЕРАТУРИ, ПОТРІБНОЇ ВАМ ДЛЯ ЗАПОЧАТКУВАННЯ ВИГІДНОГО І КОРИСНОГО ПЛЯНУ ОЩАДЖУВАННЯ.

4 ½%

ALL SAVINGS ACCOUNTS!

TRIDENT SAVINGS & LOAN ASSOCIATION

НАУКОВЕ ТОВАРИСТВО ім. ШЕВЧЕНКА в ЗДА
з жалем сповіщає про смерть
Невіджалуваної Пам'яті

ВАСИЛЯ ПУЙДИ

члена-прихильника нашого Т-ва, одного з фундаторів Дому НТШ в Ню Йорку та Добродія вільної української науки,
що помер 16-го вересня 1963 р.
на 75-му році свого трудолюбивого життя в шпиталі в Стетен Айленд.

ВІЧНА ЙОМУ ПАМ'ЯТЬ!

З глибоким смутком ділимося з Родиною і Знайомими сумною вісткою, що дня 7-го вересня ц. р. ненадійно по короткій недузі відійшов у Вічність на 67-му році життя в Куфштайні в Австрії

бл. п. ЛЕВ БОРОДАЙКЕВИЧ

бувший суддя в Томашеві.

Похорон відбувся в Куфштайні в Тиролі, дня 11-го вересня 1963 р. Заупокійні Богослуження відправлено в Куфштайні і Монтреалі.

Інж. ІВАН БОРОДАЙКЕВИЧ, брат
з Родиною

Ділимося сумною вісткою,
що 19-го вересня 1963 року, по дорозі з Відня до Ню Йорку,
в Парижі, несподівано помер

ПРОКІП ГНАТОВИЧ ЛЕБЕДЕНКО

Буде похований в Парижі.

ПАНАХИДА за спокій Його Душі буде відправлена в неділю, 22-го вересня 1963 року після Служби Божої в Свято-Покровській УАПЦеркві в Брукліні, 774 Black Avenue.

ВІЧНА ЙОМУ ПАМ'ЯТЬ!

Найближчі Його
ДРУЗІ

Д-р Ол. Соколишин

Новості української філателії

1. З нагоди 30-річчя голодового народовбивства Москви на Україні видав референт філателії Товариства бувших вояків в ЗДА та Канаді, д-р Богдан Гук серію коверт англійською мовою з приклеєною маркою, виданою УККА п'ять років тому. Передпідписка на тих коверт випущена у Вашингтоні 4-го червня 1963 р., коли там відбувався конгрес однієї з агенцій Об'єднаних Націй, організації світового прохарчування. З тої нагоди ЗДА видали поштову п'ятицентову марку зеленої барви з жовтим колоском по середині та написом „Фуд фор Піс". Коверти, що мають чорну та ясно малинову барву, мають гасло „ди шейм оф двенті сенчері" та напис „30 траджік аніверсері". Під написом є трагічна картина голодуючої матері, яка тримає на руках, вмираюче з голоду дитя та напис „1933 - мас мердер оф юкрейніенс". Під трагічною і сумною пам'яттю картиною, значком УККА на написом „сором 20-го століття", подано видавця коверт: „Товариство бувших вояків УПА в ЗДА та Канаді", (англійською мовою).

2. Любомир М. Гугель з Каліфорнії, референт колекції СУФ-у оголосив випродаж цікавих та рідкісних українських марок ліцитаційним способом. Зацікавлені можуть одержати в нього список та потрібні інформації. Його адреса: Любомир М. Гугель: 1221 форт Ст., Монтерей, Каліфорнія, ЗДА.

3. Павло Волянський з Клівленду, ЗДА, видав пропам'ятну коверту англійською та українською мовами, відзначуючи 45-ліття випуску чи появи перших поштових марок України (1918 - 1963). Під написами в обрамованню є наклеєна марка Української Народної Республіки вартості 10 шагів, жовтої барви з тризубом. В коверті є картка, на якій по англійськи подано коротеньку історію появи тих перших українських марок.

4. З нагоди 35-річчя пластової марки видано минулого року пропам'ятну картку із побільшеною пластовою маркою вартости 5-ох сотиків, виданою краївським Пластовим Ушдом для відзначення п'ятнадцятиліття існування 1911 - 1926, бронзової барви. Це дуже гарна пропаганда української незалежности, і тому честь видавцеві.

5. З нагоди світового пластового з'їзду — Джемборі в Греції Український Пласт видав марку пластової пошти вартости 5 сотиків ясно малинової барви. На марці є зображені відзнаки світового скавтингу та українського пласту, яких злучує орел із розпростертими крилами, символ волі.

6. Д-р Зайхтер із Золтау, Німеччина, видав німецькою мовою опис українських поштових марок Київської округи 1918 - 20 років, 1963 року на 44 стор. На окладинці чи наголовковій сторінці є державний герб України, великий Володимирівський тризуб із лавровою обвідкою. На вступі автор подає історію розвитку української філателії, де пишеться, що ті марки були в обігу й під совєтами у квітні 1921 та навіть січні 1923 р. Він згадує теж, що директором головного поштового уряду Києва в 1918 р. був Чайковський. Д-р Зайхтер від 30-ох років займається питанням української філателії та очолює організацію Української Філателістів. Слід зауважити, що Київ 1918 р. мав у своїй окрузі 2100 поштових урядів. Дальше йдуть описи різних видів поштових марок київської округи, споріднених видань та печаток. Видання кінчається каталогом та описом поштових українських марок Київської округи із заподаним їх вартости на сьогоднішній день. Ця монографія є новим цінним вкладом в українську філателістичну літературу нашої доби.

Ватикан добачує зміни у політиці СССР

Рим. — Католицький часопис в Римі „Ль' Осерваторе делля Доменіка", що його вважають після „Ль' Осерваторе Романо" найавторитетнішим речником становища Ватикану, помістив статтю, яка є наче відповіддю на недавнє твердження зятя Хрущова, Алексєя Аджубея, що Ватикан прийняв „мирову лінію" — під натиском мільйонів народів новостворених держав. Аджубей заявив це у виправдуванні себе перед ортодоксійними комуністами за здивованим підсовєтських громадянами, чому він пішов на авдієнцію до покійного Папи Івана XXIII. Знову ж теперішня стаття „Ль' Осерваторе делля Доменіка" відповідає на подібне здивування в багатьох католиків, що були заскочені тією авдієнцією у Папи. Ото ж та стаття твердить, що підхід большевицьких правителів до зовнішнього світу змінився на стільки, що вони „мусіли визнати моральні сили та що в першу чергу вони усвідомили, що не можуть легковажити ваги, яку має у світі Церква". Папа Іван XXIII — твердить римський часопис — уважав, що треба підтримати той „новий реалізм" большевиків, маючи головно на увазі тих підсовєтських католиків, які „впродовж багатьох років пережили важкі й несправедливі переслідування".

Короткі вістки

● **В Альжирі** проголошено, що Совєтський Союз признав тій країні 100 мільйонів дол. довготермінового промислового кредиту. Совєти використовують цей акт для широкої своєї пропаганди в арабському мусульманському світі, промовчуючи — очевидно — що Франція від липня 1962 року, отже від усамостійнення Альжиру, призначила йому до кінця 1963 р. 700 мільйонів дол. допомоги, а ЗДА помагає Альжирові постійно харчами.

● **Православний архиєпископ** Никодим з Совєтської Білорусі був прийнятий в минулу неділю на приватній авдієнції Папою Павлом VI. Никодим заявив, що це була „куртуазійна візита". Архиєпископа Никодима проводив монсіньйор Віллебранд, той сам духовник з Ватикану, що іздив був до Москви, щоб товаришити митрополитові Сліпому в дорозі до Риму.

ДЕМОНСТРУЮТЬ ПРОТИ ІНДОНЕЗІЇ

На світлині сцена з демонстрації малайців перед амбасадою Індонезії в Куала Люмпур, столиці Малайзії, у відплату за демонстрації Індонезійців в Якарті.

ПРАЦЯ — HELP WANTED MALE

Досвідчений ПЕРЕПЛЕТНИК КНИЖОК
Повний час, постійна праця.
DeRAY BINDERS
28 East 22nd Street, N. Y. C.
CA 8-5330

HELP WANTED FEMALE

NURSES—R. N'S

Opening of new wards creates immediate vacancies for registered nurses at GREENPOINT HOSPITAL, BROOKLYN. Salaries $4850—$6290. Annual increasements $240. Shifts differential.—Evenings $520. Nights $370. Uniform allowance $1.55 plus free laundry; low cost meals & accomodation. One month vacation plus 13 holidays. Sickleave accumulative to 180 days + cost shared H.I.P. Contributory retirement plan plus credit union. Affiliation with Mount Sinai Hospital of New York. Provides intensive post graduate training programs at Mt. Sinai for Greenpoint nurses. Participating nurses are on pay status during training. For Further Details Contact: Mount Sinai Liaison Office at

Greenpoint Hospital
Kingsland & Skillman Aves. BROOKLYN, N.Y.
Call EV 7-3010, ext. 271/272.

МЕДСЕСТРИ — РЕЄСТРОВАНІ
до операційної практики і доділів. На кілька годин, повний час, на день або за домовленням. Деталі теж за домовленням. Зворот за навчання, початкове мешкання в N.Y. готелі. Звертатися: Mrs. Eleanor Loija, R. N. Albert Einstein College of Medicine, Lincoln Hospital Division, 333 Southern Blvd, Bronx 54, CY 2-9200, Ext. 259. Pelham Bay Line IRT— 143rd St. Sta.

SERVICE

МАСАЖІ для МУЖЧИН тільки в Менгетені. Полішують церковні пліч, усмирюють болі, дуже відсвіжують, приємне почуття. В студіо Ню Йорк — $5.00, у вашому домі — $6.00. Масажі голови, електричні, подвійні масажі і масажі цілого тіла. Від 8 A.M. — 10 P.M.
S. Schenoff (Lic. No. 87573)
AL 5-7029 H no ans. CH 36872

Іван ВУЙКІВ
Знана УКРАЇНСЬКА ФУТРЯНА ФІРМА
виконує на замовлення НОВІ ФУТРА
перемодельовує проходжені футра по найновіших фасонах.
Приймає футра на ПЕРЕХОВАННЯ-STORAGE
Відбір і доставка на місце.
J. WUJKIW, Inc.
MANUFACTURING FURRIER
111 E. 7th Street
New York 9, N. Y.
Tel.: SPring 7-8710

ШКОЛА

Мейор ВАГНЕР проклямував: „Тиждень Науки англійської мови". Для ліпшого горожанина ліпша праця.
LANGUAGE CENTER
пропонує
ОСІННІ КУРСИ АНГЛІЙСЬКОЇ МОВИ
також французької, еспанської, італійської, німецької, російської і єврейської.
LANGUAGE CENTER
155 West 72nd Street, Room 301
TR 4-9928

REAL ESTATE

АКРИ ВИСОКО СУХО $749 за акр
Акуратно поміж New Sunrise Highway Extension і New York to Riverhead Expressway.
Недалеко нова фабрика дає шукаючим праці. Висока потенційна вартість ґрунтів на Лонг Айленді вказує відразу купцеві, що варта інвестувати туди таку низьку ціну. Земля, яку ми продаємо 5 років тому, за $99 за акр, коштує тепер по $3,000 за акр. Хто був би тоді в це повірив? Хай Ваші гроші ростуть в розвиваючім Лонг Айленді. Не пропустіть цієї золотої нагоди. ІНВЕСТУЙТЕ НЕГАЙНО!
$49 ЗГОРИ — по $10 МІСЯЧНО
Land Offices, 729 Jericho Turnpike, Route 25. Three miles past Smithtown, and 2950 Jericho Turnpike, Route 25, 1 milя на схід від Smithtown By-pass, and 376 Jericho Turnpike, (Route 25), Selden. Спиніть, бюро відкрите кожного дня, включаючи неділі. Понад 50 років в земельному бізнесі.
K. H. LEEDS, LAKE RONKONKOMA, L. I.

РІЗНЕ

GRAMERCY SHIPPING COMPANY
Заснована 1947 р. — Має ліценцію ВНЕШПОСИЛТОРГУ, Москва, — ліценцію Департаменту Банків і забезпечення U.S.A. і бондів.

ДАРУНКИ ВІЛЬНІ ВІД МИТА
Машини до шиття, авта, ровери, холодільні, машини до прання і багато інших речей.
НАШІ ВІДОМІ СМАЧНІ ХАРЧОВІ ПАЧКИ З ПОБАЖАННЯМ "R", комплетні 34 доляри
1 фунт праженої кави, 1 фунт какао, 1 фунт шоколяди, 2 ф. оливи до варення, 2 ф. цукру, 2 ф. рижу, 1 ф. сира, 2 ф. угорського бекону, 2 ф. дуженої шинки, 2 ф. сушених овочів.
ВИСОКОЇ ЯКОСТИ ТЕКСТИЛІ
Жадайте нашого комплетного каталогу.
GRAMERCY — N. J.
744 Broad Street, # 925
NEWARK, N. J.

ГРОШІ ДО СССР
ПОВНА ҐАРАНТОВАНА ДОСТАВА В 2-ох ТИЖНЯХ.
ПЛАТНА В ПОВНОСТІ, БЕЗ СТЯГНЕННЯ.
ПІДПИСАНІ ПОСВІДКИ ВІДБОРЦЯ.
СТАВКА: 9 рублів за 10 дол.
ОПЛАТА: до 35 дол. — $3,50; понад 35 дол. — 10%
GRAMERCY — N. Y.
118 East 28th St., # 906
NEW YORK 16, N.Y.
Тел. в Ню Йорку MU 9-0598

Відкрито щоденно від 9 до 5:30, в суботи — 10 до 1, в неділі закрито.

REAL ESTATE

BROOKLYN, N. Y.
8-род. шінглі, парове огрівання, близ. сабвею, церкви і школи. Ціна $15,000. Умови.
20-род. мур., парове огрівання, ціна $45,000. Умови сплати, 20% зворот на інвестиції.
Anthony CHERECK
Julian PAWCHAK
EV 7-6138
292 Bedford Avenue
Brooklyn 11, N.Y.

ASTORIA, Broadway Station, близ. нової Укр. Церкви 4-род. мурований дім 6, 6, 6 і 5 бакс кімнати, нове огрів. огрівання. $4,000 готівки. Ціна — $30,500.
11-род. мур., наріжний з крамницею, мармур. сходи, дохід $5,130.00. Ціна $46,990.00.
БАГАТО ІНШИХ ДОМІВ.
MARATHON REALTY Co.
31-87, 32nd St. (near Broadway)
ASTORIA, L. I. YE 2-3550

3 РОД. ДІМ І ГРОСЕРНЯ в БРУКЛИНІ
Близько сабвею. Можна купити разом або окремо
Тел.: ST 2-9530

ОДНОРОДИННИЙ ДІМ
Мурований, 9 кімнат, і гараж на 2 авта. Прихід на місяць $1,500 в Bronx, N. Y. Чудова секція.
Tel.: OL 5-2018
E. Gasyn
1937 Switing Ave.
Bronx 61, N.Y.

WILLIAMSTON, N. J.
11 акр. кур. фарма, на 12,000 курей, авт. харчування і вода, всі вдосконалення. 7 кім. дім, 4 спальні + пральня. Парове огрівання, холодільня, кор. крамниця, автом. пральня, "air conditioned", гараж на два авта. Власник їде на пенсію. Ціна $21,500.
NA 9-8431

РІЗНЕ

НОВИЙ І УЖИВАНИЙ ОДЯГ
відповідний на висилку до ЕВРОПИ.

Чол. убрання (уж.) від	$ 8.00
Чол. убран. (нові) від	15.00
Чол. плащі (уж.) від	8.00
Чол. плащі (нові) від	15.00
Жін. плащі (нові) від	7.00
Жін. дощевики (нові) від	6.90
Жін. суконки (шовк, вовна) від	2.00
Муж. 100% вовняні штани (уживані) від	4.00

Szabadi de Lux
1575 3rd Avenue
(bet. 88th & 89th Streets)
NEW YORK CITY TR 6-7460
Відкрито: від 10:00 рано до 7:00 веч., від понед. до суботи вкл.

PACKAGES SERVICE

COSMOS PARCELS EXPRESS Corp.
(LICENSED by v/o VNESHPOSILTORGH)
Ввічливо повідомляємо всіх наших давніх клієнтів і багато нових, що тепер висилають через нашу фірму, що доставка пакунків до СССР продовжується.
Маємо уповноваження в/о ВНЕШПОСИЛТОРГУ відправляти ВИСИЛКУ ПАКУНКІВ, за які ми гарантуємо доставу і то дуже СКОРУ.
Всі наші ВІДДІЛИ мають великий ВИБІР ТОВАРІВ (текстильні, шкіра і т. д.), по дуже приступних цінах. Наші відділи, подані нижче, дають найліпшу обслугу та спеціяльну увагу до кожного клієнта.

NEW YORK 3, N. Y. — 39 Second Ave.	AL 4-5456
NEW YORK 11, N. — 135 — W. 14th St.	CH 3-2583
BROOKLYN 11, N. Y. — 370 Union Ave.	EV 4-4952
BROOKLYN 7, N. Y. — 600 Sutter Ave.	DI 5-8808
ATHOL, Mass. — 61 Mt. Pleasant Street	CH 9-6245
BOSTON 18, Mass. — 271 Shawmut Avenue	LI 2-1767
SOUTH BOSTON, Mass. — 359 West Broadway	268-0068
BUFFALO 6, N. Y. — 332 Fillmore Avenue	TL 6-2674
CHICAGO 22, Ill. — 2222 W. Chicago Ave.	BR 8-6966
CHICAGO 8, Ill. — 3212 S. Halsted Street	WA 5-2737
CLEVELAND 13, Ohio — 904 Literary Road	TO 1-1068
DETROIT, Mich. — 7300 Michigan Avenue	VI 1-5355
GRAND RAPIDS, Mich. — 606 Bridge St. N. W.	GL 8-2256
HAMTRAMCK, Mich. — 11333 Jos. Campau	TO 7-1575
HARTFORD 14, Conn. — 200 Franklin Ave.	Tel.: 233-8030, 246-0215
IRVINGTON 11, N. J. — 762 Springfield Ave.	ES 2-4685
LOS ANGELES 22, Calif. — 960 So. Atlantic Blvd.	AN 1-2994
LAKEWOOD, N. J. — 126 — 4th Street	FO 3-8569
NEWARK 3, N. J. — 428 Springfield Ave.	BI 3-1797
NEW HAVEN, Conn. —509 Congress Ave.	LO 2-1446
PATERSON 1, N. J. — 99 Main Street	MU 4-4619
PASSAIC, N. J. — 176 Market Street	GR 2-6387
PHILADELPHIA 23, Pa. — 530 W. Girard Ave.	PO 5-5882
PITTSBURGH 3, Pa. — 1015 E. Carson St.	HU 1-2750
SAN FRANCISCO, Calif. — 2076 Sutter Street	FI 6-1571
WATERBURY, Conn. — 6 John Street	PL 6-6766
WORCESTER, Mass. — 174 Millbury St.	SW 8-2868
YOUNGSTOWN 3, Ohio — 21 — 5th Avenue	RI 3-0440
YONKERS, N. Y. — 235 Nepperhan Avenue	GR 6-2781

Вже введено НОВИЙ РІД обслуговування щодо замовлень дарунків у самому СССР на основі ДОГОВОРУ, підписаного із в/о „ВНЕШПОСИЛТОРГОМ"
COSMOS PARCELS EXPRESS CORP.
приймає
ЗАМОВЛЕННЯ НА ОПЛАЧЕНІ ДАРУНКИ для Ваших свояків в СССР.
— Ви тут платите повну вартість дарунку — Доставка від 5 — 70 днів
● АВТОМОБІЛІ ● МАШИНИ ДО ПРАННЯ ● ХОЛОДІЛЬНИКИ ● ТЕЛЕВІЗІЇ ● ПИЛОСМОКИ ● РОВЕРИ ● МАШИНИ ДО ШИТТЯ
СОТНІ ПРЕДМЕТІВ ДО ВИБОРУ.
За повними інформаціями і каталогом звертайтесь до головного бюра
Cosmos Parcels Express, Corp.
45 W. 45th Street — NEW YORK 36, N. Y.
Tel.: CI 5-7905

APARTMENT for RENT

NEWARK, N. J.
АПАРТАМЕНТ до ВИНАЙМУ, великий 4½ кім., ліпша дільниця Ньюарку. Помірковані рент.
Call 484 2595

ДО ВИНАЙМУ

ДО ВИНАЙМУ МЕШКАННЯ 5 КІМНАТ вікнами до парку, 1-ий поверх в спокійній і чистій дільниці Бронксу, рент $98.00. Також вмебльований апартамент для одинокого або 2-ох осіб.
Телеф. WE 3-6732

ПОМЕШКАННЯ ДО ВИНАЙМУ
6 кімнатний апарт. Бронкс на Alexander Ave., $66.00.
3 кімнатний апарт. на University Ave. $68.00.
5 кімнатний апартамент біля Бронкс-Зоопарку. $98.00
DRUJBA REALTY CORP.
3450 Broadway, N.Y.C.
(між 140-141 вул.)
AU 1-0194

ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ коштує так мало! Брак забезпечення коштує так багато! Забезпечіться в Українськім Народнім Союзі!

†

Посмертні згадки

ПЕТРИШИН СТЕФАН, довголітній член Т-ва Запорозька Січ, Відд. 367 в Рачестері, Н. Й. упокоївся дня 31 липня ц. р. Покійний родився 18 грудня 1887 р. в с. Жовчів, пов. Рогатин, Зах. Україна. Вступив до Т-ва і до Союзу 14 листого 1925 р. Полишив в смутку 1 дочку Стеллю, 1 сина Пилипа, невістку і зятя та внуків. Похорон відбувся в суботу, 3 вересня з похоронного заведення до Церкви св. Йосафата в відтак на цвинтар Голі Сипулхре, при участи родини, знайомих і членів Товариства. В. Н. П.
В. Попович, секр.

ПИЛИП ФУРГАЛЬ, член Т-ва ім. Ю. Головінського, Відд. 341 УНСоюзу в Виндсор, Онтаріо, Канада, помер 28 липня 1963 р. До УНСоюзу вступив 1945 р. Покійний народився в с. Посполіка, пов. Гусятин, Зах. Україна. До Канади приїхав 1913 р. До 1940 р. перебував на фармах у Вайта, Ман. і там одружився. На старі роки переїхав до Виндсору. Полишив в смутку старшого брата Василя, 2 сини Богдана і Івана, дочку Лесю зам. Гурняк і 3 внучок. В Краю оставив 3 сестри Марію, Анну і Наталю. Похорон відбувся дня 30 липня з похоронного заведення до Укр. Правос. Церкви св. Володимира при участи о. Ф. Керницького, рідних, приятелів, союзовців та знайомих. Покійного відпроваджено на цвинтар Victoria Memorial Cemetery. В. Н. П.
Ів. Хрін, секр.

ПАРАСКЕВІЯ КОВАЛЬЧУК, довголітня членкиня Т-ва Запорізька Січ, Відд. 155 УНСоюзу в Перт Амбой, Н. Дж., відійшла у вічність 21 липня 1963 р. Покійна народилася 1890 р. в с. Куштова, пов. Перемишль, Галичина. Залишила в смутку мужа Олексу, 2 синів Івана і Йосифа, 3 доньок Ольгу, Катерину і Клару і 8 внуків. Похорон відбувся 24 липня при участи родини, знайомих і членів Відділу до Укр. Кат. Церкви, а відтак на цвинтар на вічний спочинок. Вічна Їй Пам'ять.
М. Фединишин, секр.

ЧАЙКОВСЬКИЙ СТЕФАН, довголітній член Т-ва Запорозька Січ, Відд. 367 в Рачестері, Н. Й., упокоївся дня 2 серпня ц. р. Покійний родився 9 січня 1888 р. в с. Кліщівна, пов. Рогатин, Зах. Україна. Приступив до Т-ва і до Союзу 15 січня 1923 р. Довгі роки був господарем залі Т-ва. Полишив в смутку дружину Наталію, 3 доньок Анну, Катерину й Марію, 1 сестру в Краю, 1 брата, Теодора в Статен Айленд, 6 внуків. Похорон відбувся в понеділок 5 серпня, з похоронного заведення до Церкви св. Йосафата, відтак на цвинтар Голі Сепулхре, при участи родини, знайомих, сусідів і членів Товариства. В. Н. П.
В. Попович, секр.

СУРМА Company — ДЕПАРТМЕНТ СТОР
45 E. 7th St.
Tel.: GR 3-3550, New York City
НАЙБІЛЬШИЙ СКЛАД ШКІЛЬНИХ КНИЖОК, має АРКА. (Каталог даром).

ВИСИЛКОВЕ БЮРО
Roman Parcel Service
141 2nd Ave., New York City
Tel.: GR 5-7430
висилає ПАЧКИ З ОДЯГОМ І ХАРЧЕМ
На складі всі потрібні товари по низьких цінах.

КНИЖКИ

КНИГОСПІЛКА
І. ШКЛЯНКА
НОВА ПОЧАТКОВА ЧИТАНКА
(БУКВАР)
Ціна $1.75.
Найкращий підручник для дітей тут роджених. В кінці читанки є українсько-англійський словник на всі слова, що зустрічаються в тексті. Школам та книгарням знижка.
Замовлення надсилати на адресу:
Knyho-Spilka Publishing Co.
318 East 9th Street
New York 3, N.Y.

РІЗНЕ

ЗЕЛА, ЯКІ БУЛИ УЖИВАНІ ВІД ТИСЯЧУ РОКІВ І ПРИНОСИЛИ ПОЛЕГШУ ПРИ БАГАТЬОХ НЕДОМАГАННЯХ
ПОРУЧАЄМО ТАКІ:
На ревматизм — Elde Root 100 пігулок — $4.00;
На болі нирок і міхура — Hebkaps, No. 85 — 100 пігулок — $4.00;
На очищення крови — H.B.T. — 100 пг. — $4.00;
На нерви — зелові пігулки No. 91 — 100 пг. — $4.00;
При „зміні життя" — Hot Flashes Corn Seal Compound пігулки, 100 — $4.50;
При запаленні жовчевого міхура — GBT пігулки — 100 — $4.00;
При болях шлунка Ulcerine — сконцентрований екстракт зела — 1½-місячне лічення — $6.50.
KIEHL PHARMACY, Inc. заснована 1851.
Chemists and Druggists
109 3rd Avenue
поміж 13-ою і 14-ою вул.
NEW YORK, N. Y.

Купуйте в підприємствах, що оголошуються в „Свободі"

FUNERAL DIRECTORS

Lytwyn & Lytwyn
UKRAINIAN FUNERAL DIRECTORS
AIR CONDITIONED
Обслуга ЩИРА і ЧЕСНА
Our Services Are Available Anywhere in New Jersey.
801 SPRINGFIELD AVENUE
NEWARK, N. J.
IRVINGTON, N. J.
ESsex 5-5555

ІВАН КОВАЛЬЧИК
FUNERAL HOME
Completely AIR CONDITIONED
Займається ПОХОРОНАМИ в СТЕЙТІ NEW JERSEY.
Ціни приступні для всіх. Обслуга чесна й найкраща. У випадку смутку в родині, кличте, як в день, так і в ночі:
John KOWALCHYK
129 GRAND STREET
(cor. Warren Street)
JERSEY CITY 2, N. J.
Tel.: HEnderson 4-5131

Theodore WOLINNIN, Inc.
Директор Похоронного Заведення
123 East 7th Street
NEW YORK, N. Y. (9)
Tel.: GR 5-1437
СОЛІДНА ОБСЛУГА.

Peter Jarema
УКР. ПОГРЕБНИК
Займається Похоронами в BRONX, BROOKLYN, NEW YORK і ОКОЛИЦЯХ.
Контрольована температура. Модерна каплиця до ужитку ДАРОМ.
Peter Jarema
129 EAST 7th STREET
NEW YORK, N. Y.
Tel.: ORchard 4-2568

ТАРЗАН, ч. 5110. І мав полюд іде з носіями...

— П'єр має добру думку. — завважав мавполюд. В дійсності я також радо йшов би разом із носіями скриньки.

— Але ж цього зовсім не треба — швидко сказав француз. — А крім того, чи ж ваш бізнес вже не скінчився?

— Можливо, задумано відповів Тарзан. — А можливо, що він щойно почався.

НЮЙОРКСЬКА ПРОВІДНА КРАМНИЦЯ КОВБАС на німецькі спеціяльності
SCHALLER & WEBER
— ДІМ ЯКОСТЕЙ —
● РІЗНІ М'ЯСНІ ВИРОБИ, СВІЖЕ М'ЯСО ДО ВАРЕННЯ І ПЕЧЕННЯ ● КОВБАСКИ ● ШИНКИ ●
6 ВЕЛИКИХ КРАМНИЦЬ ВЕЛИКИХ КРАМНИЦЬ 6

In NEW YORK:	1654 2nd Avenue (85-86 Sts.)	TR 9-3047
In RIDGEWOOD:	56-54 Myrtle Avenue	VA 1-7068
In ASTORIA:	28-28 Steinway Street	AS 4-3210
In HEMPSTEAD:	310 Front Street	IV 3-5540
In FLUSHING:	41-06 Main Street	HI 5-2552
In JACKSON HEIGHTS:	82-10 37th Avenue	DE 5-1154